

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

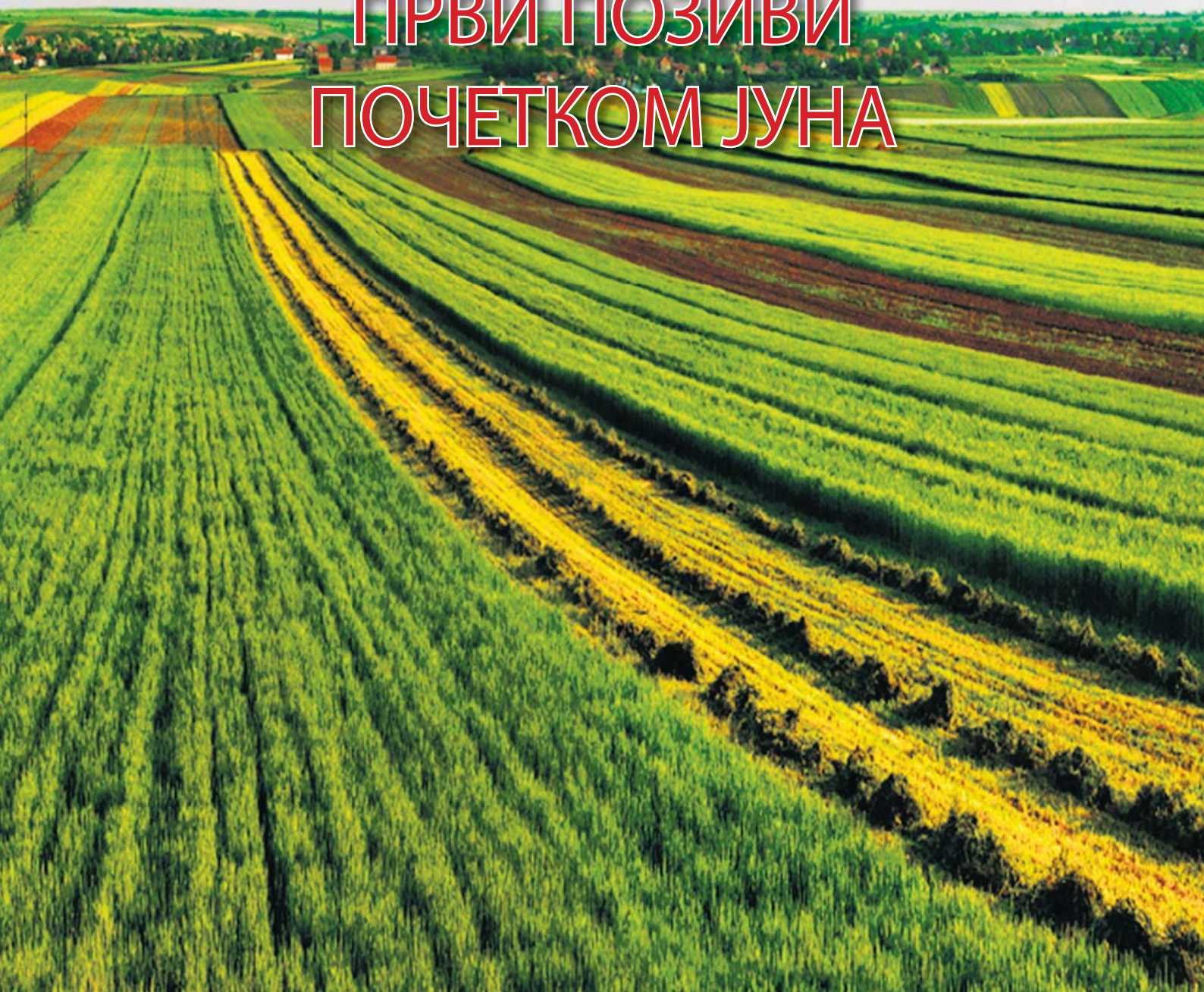
ОСИГУРАНИКА

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ТЕМА БРОЈА: У удружењима пензионера истакнуте коначне ранг листе за бесплатну рехабилитацију у бањама Србије за 9.359 корисника пензија

**ПРВИ ПОЗИВИ
ПОЧЕТКОМ ЈУНА**

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Миlena Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија Балкан, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

ДЕВЕТИ МАЈ

Дан победе и Дан Европе

Други светски рат је по свом обиму, али и по страдањима људи и уништавању имовине највећи и најтрагичнији оружани сукоб у историји човечанства. После шестогодишњег ратовања, окончан је 9. маја 1945. године потписивањем безусловне капитулације војних снага Трећег рајха, те се од тада овај дан обележава као Дан победе.

У некадашњој Краљевини Југославији рат је почео 6. априла 1941. године, а завршен је 15. маја 1945. године. У том периоду, током четири ратне године, у Југославији је погинуло више од милион припадника НОВ и ПОЈ и цивила и по томе је наша земља била међу онима које су највише stradale у Другом светском рату.

Године 1985, на заседању Савета Европе у Милану, одлучено је да се Дан победе над фашизмом у Другом светском рату обележава као Дан ЕУ, у знак сећања на Шуманову декларацију. У том документу је, наиме, Роберт Шуман, министар иностраних послова Француске, године 1950. изнео визију уједињене, наднационалне Европе. Савремена Европа заснива своју стратегију на оним принципима и начелима којима су се руководили борци против нацизма и фашизма – на миру, разумевању, толеранцији и сарадњи, а овогодишња прослава у Бриселу одржана је под називом „Отворена врата Европе“.

Поводом обележавања Дана победе – Дана Европе и у нашој земљи организован је већи број манифестација, које ће бити спроведене у периоду од 9. до 20. маја у Београду, Бору, Инђији, Лазаревцу, Лесковцу, Пожаревцу и Ћуприји. Током акције „Европа отворено“ биће уприличено више културних и спортских догађаја с намером да се ближе упознају циљеви Европске уније који се, према речима шефа мисије ЕУ у Србији, Венсана Дежера, огледају у стварању снажне, чврсте и уједињене Европе.

Централна манифестација поводом Дана победе над фашизмом и ове године одржана је у Москви, а увеличана је спектакуларном војном парадом на Црвеном тргу са 14.000 учесника и дефилеом са руским интерконтиненталним ракетама и осталом војном опремом. Занимљив је податак да је руско ваздухопловство својим авионима, коришћењем специјалних хемијских средстава, растерало кишне облаке над Москвом да

би се парада несметано одржала по сунчаном дану.

Иначе, прва војна парада одржана је 24. јуна 1945. године на Црвеном тргу, у Москви, по наређењу ондашњег председника СССР-а, Јосипа Висарионовича Стаљина. Старије генерације памте и сјајне војне параде ЈНА које су у време некадашње СФРЈ одржаване у Београду.

Но, времена се мењају, па се данас у оквиру обележавања Дана Европе организују Фестивал савременог европског филма, изложба фотографија, али и друга дешавања, попут конференције о економским питањима и изазовима, или скупа „Култура за дигиталне медије“ намењеног министрима образовања, омладине и културе ЕУ. И други бројни скупови одржавају се широм Старог континента.

Код нас ће, у Београду, у оквиру обележавања Дана Европе бити одржана и манифестација о активном старењу и међугенерациској солидарности, у оквиру које ће бити реализована и обука пензионера за коришћења рачунара и интернета.

Јасмина МекКевит

ЗАВРШЕН КОНКУРС ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ ПЕНЗИОНЕРА У СРПСКИМ БАЊАМА О ТРОШКУ ФОНДА ПИО

За 9.359 пензионера ускоро први позиви

Коначне ранг листе са именима корисника који ће ићи на десетодневну бесплатну рехабилитацију су завршене и заинтересовани их могу погледати у својим удружењима, а за неке филијале већ у мају ће стићи и први позиви

За одмор и опоравак корисника пензија у бањама о трошку Фонда ПИО ове године је обезбеђено 275,6 милиона динара (0,1 одсто од укупно уплаћених доприноса у прошлој години). Та средства су, према актуелним ценама, довољна да у једној од 25 српских бања ове године бесплатно борави 9.359 пензионера. Услов је био да примања корисника не прелазе 22.334 динара и, што је новина, да претходних пет година пензионер није користио ову погодност (до сада се могло конкурисати на сваке три године). Корисници пољопривредне пензије имали су као услов и најмање 10 година стажа осигурања. Као и претходних година, пензионерима ће бити

надокнађени трошкови превоза до бање (повратна возна карта другог разреда или аутобуска карта у оба смера), а десетодневни боравак са превозом коштаће, према актуелним бањским ценама, око 27.500 динара по једном пензионеру.

У Србији укупно је конкурисало 31.373 корисника, али услове је испуњавао 24.361 пензионер, а на рехабилитацију ће отићи њих 9.359. Највећи број оних који нису испуњавали услове конкурса – чак 4.550, током последњих пет година већ је боравио у бањи о трошку Фонда, док је 730 корисника одбијено јер им је пензија виша од прописане. Иначе, међу онима који ће ове године на рехабилитацију бивших запослених је 8.546, пензионисаних занатлија 689, а пољопривредника 115.

У Београду је преко удружења пензионера за ову погодност конкурисало 6.480 корисника пензија, али је услове за бесплатну рехабилитацију испунило њих 4.390. Средства ове године, међутим, има за 2.483 београдска пензионера. На бесплатну рехабилитацију ће током лета и јесени отићи 2.299 корисника из категорије запослених, 187 самосталних предузетника и седморо пензионисаних пољопривредника са подручја Београда. Интересантно је да је за рехабилитацију о трошку Фонда

конкурисало 150 пензионера самосталних делатности, тако да ће сви они и отићи у бање јер за ову категорију има више места (187) него пријављених. Коначна ранг листа са именима београдских пензионера који ове године иду на рехабилитацију о трошку Фонда ПИО је готова и сви заинтересовани могу, у удружењу пензионера у коме су и конкурисали, да виде да ли се њихово име налази на том списку. По објављивању ранг листа комисија на челу са лекаром вештаком одлучиваће на основу дијагноза из приложене медицинске документације ко ће у коју бању на рехабилитацију.

У Војводини је ове године за бесплатну рехабилитацију у бањама конкурисао 6.661 корисник пензије, а услове је испуњавало њих 4.970. У неку од бања о трошку Фонда ће отићи 2.428 војвођанских пензионера, од којих 2.242 старосна, 174

бивших занатлија и 12 корисника пољопривредних пензија.

Да подсетимо, за све који иду на рехабилитацију о трошку Фонда ПИО обезбеђен је пун пансион, одговарајуће терапије које одобри лекар приликом пријема у бању, а биће плаћени и путни трошкови. Први позиви пензионерима у Србији већ су почели да стижу, а до краја месеца и почетком јуна сви који су добили бесплатну рехабилитацију знаће и у коју ће бању отићи. Позиви ће им, као и ранијих година, стизати на кућне адресе.

Сви они чије се име ове године није нашло на списку за бесплатну рехабилитацију могу да у већини бања проведу одмор уз плаћање на неколико рата – било чековима, било административном забраном од пензије. О томе, као и о овогодишњим бањским ценама више у следећем броју.

В. Анастасијевић

Комисија ужурбано ради на одређивању бања

Без такси и ПДВ-а

Пре објављивања овогодишњег конкурса за бесплатну рехабилитацију у бањама постигнут је договор са Министарством економије да корисници пензија приликом плаћања (које у овом случају за њих врши Фонд ПИО) имају исти третман као болесници које на рехабилитацију шаље РФЗО, што значи да не плаћају боравишну таксу и ПДВ. Да није било оваквог договора, број пензионера који бесплатно иду у бању био би мањи.

СВЕЧАНО ОТВОРЕНА РЕНОВИРАНА ЗГРАДА ФИЛИЈАЛЕ РФ ПИО У БОРУ

Комфорније и за запослене и за странке

Уз огроман напор запослени у борској филијали успели да своју ажурност из крајње угроженог статуса доведу на прво место у Фонду

Нове просторије борске филијале Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање отворене су у згради поред некадашње Југобанке у Бору. Свечаном отварању, почетком маја, присуствовало је руководство Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на челу са директорком, Драганом Калиновић, затим Радина Тодовић, државна секретарка у Министарству рада и социјалне политике, са сарадницима, као и гости из покрајинске Дирекције у Новом Саду и из других филијала Фонда у Србији.

Пре предаје кључева Верици Чарапић, директорки борске филијале, Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО, поздравила је присутне госте и колеге:

– Леп је повод којим смо се окупили данас у Бору и морам рећи да за то није заслужна само нова зграда наше филијале већ, пре свега, резултат и квалитет пословања који су постигли њени запослени и руководство јер су, уз огроман напор, успели да своју ажурност доведу из крајње угроженог статуса на прво место у Фонду. Тиме су нашим осигураницима и корисницима омогућили да брже и ефикасније остварују своја права из пензијског

Верица Чарапић, Радина Тодовић и Драгана Калиновић са пензионерима и колегама

и инвалидског осигурања, што је приоритет у раду Фонда и коначан пословни циљ свих нас. Наша реакција, односно подршка из Дирекције била је да им створимо боље услове рада да би осигураницима и корисницима пружали услуге у хуманијим и лепшим условима. Са задовољством ћу предати кључеве нове зграде директорки филијале, Верици Чарапић, и свим њеним сарадницима и колегама – рекла је директорка Калиновић.

Изражавајући захвалност због подршке и изузетне сарадње приликом реновирања и опремања зграде, Верица Чарапић је посебно захвалила на ангажовању и сарадњи директорки, колегама из Дирекције, као и

извођачима радова који су уложили максималан труд и испоштовали рокове. Занимљиво је, рекла је директорка Чарапић, да је борска филијала почела са радом 3. маја 1993, а ове године се истог датума отвара реновирана зграда.

Обновљени простор, који заузима више од 900 квадратних метара, омогућиће много бољу и адекватнију услугу не само пензионерима, већ свима који имају потребу да у овој установи заврше посао без већег чекања. У новим просторијама Фонда ПИО у Бору обједињене су све службе за кориснике услуга овог Фонда.

В. Анастасијевић

ПОРЕЗЕ И ДОПРИНОСЕ ЗА СВЕШТЕНСТВО ДРЖАВА ЋЕ ПЛАЋАТИ НА МИНИМАЛНИ ИЗНОС ЗАРАДЕ

Новац у буџету обезбеђен

Сваки верски службеник просечно ће државу коштати око 153.600 динара годишње; за око две хиљаде њих потребно три милиона евра

Уредбу којом држава преузима обавезу плаћања пореза и доприноса свештеницима и верским службеницима припремило је Министарство вера и дијаспоре на иницијативу Српске православне цркве и осталих верских заједница, а очекује се да је ускоро усвоји Влада Србије. Реч је о мери социјалног карактера намењеној свештеницима који одлазе у пензију, што иначе није

новина јер је Законом о доприносима већ прописано да држава свештенству може да плаћа обавезе из пензијског и инвалидског осигурања, али није било регулисано на којој основици. Зато је Уредбом коначно прецизирано да ће се порези и доприноси плаћати на минимални износ зараде. Самим тим, држава ће бити гарант да ће свештеници и верски службеници добијати пензију.

Поред Републике, доприносе за пензијско и инвалидско осигурање може да плаћа и покрајина, локална самоуправа, па и црква или само свештенство. Сви који желе да имају боље пензије могу сами да уплаћују новац на основици коју одаберу, односно разлику до жељене основице, уместо да се

задрже на минималцу који им држава гарантује.

Сваки верски службеник просечно ће коштати државу око 153.600 динара годишње. Толико износи просек оптерећења на годишњу минималну зараду. Према подацима Фонда ПИО, у Србији служи око 2.000 свештеника свих конфесија. Најбројнији су православни клирици, којих је око 1.700, док остатак чини свештенство Римокатоличке цркве, исламски имамаи, протестантски пастори...

Пензионисани свештеник СПЦ, примера ради, прима пензију која, у просеку, једва премашује 20.000 динара месечно.

В. А.

Право на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица, или како га чешће зовемо туђа помоћ и нега, није социјална него медицинска категорија, и да би се ово право остварило неопходно је да буду испуњени одређени медицински услови.

Према Закону о изменама и допунама Закона о ПИО, који је ступио на снагу првог дана прошле године, остваривање права на помоћ и негу другог лица је и правно враћено у систем пензијског и инвалидског осигурања. Наиме, од 2003. године ово право је било утврђено прелазним одредбама, и тада је планирано да се уреди другим прописима, односно размишљало се да оно буде регулисано Законом о социјалној заштити као што је то у неким бившим републикама СФРЈ.

– Према актуелном Закону, а на основу члана 41а, право на ову накнаду има осигураник и корисник пензије коме је због природе и тежине стања повреде или болести утврђена потреба за негом и помоћи ради задовољења основних животних потреба. Такође, овим чланом дефинисано је и да потреба за помоћи и негом другог лица постоји код непокретне особе, или код лица које због тежине и природе трајних болести и болесног стања није у могућности да се самостално креће ни у оквиру стана уз употребу одговарајућих помагала, нити да се само храни, свлачи, облачи и да одржава основну личну хигијену, као и код следе особа које је изгубила осећај светлости са тачном пројекцијом и код особа које постижу вид са корекцијом до 0,05 – каже др Милан Авакумовић, начелник Одељења за контролу налаза при Сектору за медицинско вештачење у РФ ПИО, и додаје:

– Да медицински појасним, ово право имају потпуно беспомоћна лица, односно непокретне, следе особе, особе са тешким степеном деменције, лица која због тешког здравственог стања нису способна да самостално задовољавају основне животне потребе. Да би неко поднео захтев мора да приложи постојећу медицинску документацију у којој

Накнада за помоћ и негу другог лица

је често и мишљење изабраног лекара или лекара специјалисте о потреби за туђом помоћи и негом. Корисник или осигураник попуњава захтев за признавање права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица, а за вештачење није потребно поднети образац број 1, односно предлог за утврђивање инвалидности.

Прошле године је у Фонду ПИО поднето 48.119 захтева за признавање права на туђу помоћ и негу, од тога је позитивно решено 20.106, а одбијено 22.771 (преосталих 5. 242 је ушло у процедуру решавања ове године). Право на помоћ и негу другог лица у фебруару 2012. остварило је по важећем закону преко Фонда ПИО 75.234 грађана Србије, који су тада добијали 14.630 динара месечно. Будући да се ови износи усклађују као и пензије (у априлу су усклађене за 3,46 одсто), висина ове новчане накнаде сада износи 15.136,85, и то није условљено висином других примања.

– Евидентно је да је сада знатно већи број поднетих захтева за остваривање овог права него што је захтева за инвалидску пензију. То се може објаснити тешком

економском ситуацијом, као и тиме да један број пензионера са ниским примањима верује да има право на надокнаду као додаток уз пензију. Ипак, право на туђу помоћ и негу није социјална него медицинска категорија и да би се оно потврдило неопходно је да буду испуњени одређени медицински услови. Зато морам да кажем да је један број захтева потпуно неоправдан, а најалост постоје и покушаји злоупотребе. Наиме, у пракси смо виђали услужне налазе, најчешће офталмолошке и психијатријске, али је наша функционална дијагностика одлично опремљена, у њој раде искусни лекари специјалисти што нам омогућава да проверимо веродостојност „сумњивих“ налаза, и обавестимо здравствену инспекцију у случају покушаја злоупотребе – јасан је начелник Авакумовић.

До 31. маја 1992. године постојала је 1. и 2. група корисника права на туђу помоћ и негу.

– Тим ранијим прописима био је обухваћен већи број корисника у оквиру система ПИО, била су обухваћена и инвалидна деца осигураника која су због менталних, чулних и телесних

ометености остваривала права преко Фонда ПИО. Од 1992. деца осигураника су у систему социјалне заштите, али инвалидна деца и даље примају новчане износе на које су право остварили по прописима до 1992. у оквиру система ПИО. Тих особа је око 5.500, а износ накнаде је у просеку око 6.300 динара. Лица која су право на новчану накнаду остварила као инвалидна деца по прописима до те године имају и право на додаток у висини разлике између износа који примају у систему ПИО и који се исплаћује преко центара за социјални рад, а захтев подносе надлежном центру за социјални рад према месту пребивалишта – подсећа начелник.

Од 2006. године у систему социјалне заштите предвиђен је и увећани додаток за туђу помоћ и негу на који право имају лица којима је признато право на туђу помоћ и негу и код којих постоји телесно оштећење у висини од 100 одсто по једном основу, а од прошле године то право имају и особе код којих су утврђена најмање два телесна оштећења у висини од 70 одсто. Такође, раније је било утврђено да се исплата обуставља у случају да корисник буде смештен у установу социјалне заштите, али се она од прошле године не обуставља већ се исплаћује лично кориснику накнаде.

– Највећи број млађих особа које остварују право на ову накнаду у систему ПИО имају тешке повреде најчешће настале у саобраћају (углавном су праћене одузетом доњим екстремитетом), а од болести најчешћа су тешка неуромишићна обољења (мултипла склероза, мишићне дистрофије...). Код старијих преовлађују различито узроковане тешке деменције, мождани удари, губитак вида, тешке кардиореспираторне слабости, карциноми са метастазама – наводи др Милан Авакумовић.

У циљу што боље информисаности, и у наредном броју нашег листа говорићемо о значају права на помоћ и негу другог лица и олакшицама које могу да остваре особе којима је ово право потврђено.

Јелена Оцић

Отворен Сајам пољопривреде у Новом Саду

У Новом Саду је, 12. маја, отворен 79. Међународни пољопривредни сајам, на коме ће се до 18. маја представити близу 1.500 компанија из 30 земаља. Међу учесницима посебно се истиче присуство Аустрије, која је земља партнер, али ту су и представници још двадесетак земаља које су директни излагачи. На овогодишњем сајму новост је изложба агро-иновација на којој се промовише око 50 технолошких и техничких достигнућа из области пољопривреде.

Министар пољопривреде, Душан Петровић, рекао је на отварању манифестације да је Србија прошле године остварила извоз у области пољопривреде и прехранбене индустрије у вредности од 2,7 милијарди динара, додајући да ове године може и више ако се буде добро организовала.

Уручење признања шампионима квалитета овогодишњег пољопривредног сајма биће одржано у четвртак, 17. маја, у Српском народном позоришту.

Ђачки Вуков сабор од 16. до 20. маја

Овогодишњи, 41. Ђачки Вуков сабор биће одржан у Лозници и Тршићу од 16. до 20. маја, а организатор манифестације је лознички Центар за културу „Вук Караџић“. На Сабору, посвећеном стваралаштву младих, предвиђени су музички, сценски, фолклорни и ликовни садржаји, чији су аутори млади уметници из Србије.

На свечаном отварању манифестације дечји црквени хор „Свети Сава“ из Лознице

приредиће концерт у Вуковом дому културе, а у оквиру централног програма 19. маја, на саборишту у Тршићу, позориште „Бошко Буха“ из Београда извешће представу „Школа рокенрола“ по тексту Милене Депенло, у режији Бобана Скерлића.

Сабор се завршава у недељу, 20. маја, у Тршићу републичким такмичењем средњошколаца из српског језика.

Рума: највећи сајам запошљавања у Срему

У Руми је недавно одржан трећи сајам запошљавања, на којем је 27 послодаваца исказало потребу за 315 радника. На овом сајму понуђен је највећи број радних места на подручју Срема. Послодавци су тражили административне раднике, конобаре, сервирке, собарице, браваре, лимаре, економисте, грађевинске раднике, машинске инжењере, референте продаје, технологе.

Сајам је званично отворио Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, који је изразио наду да ће у оквиру јавних радова око 2.000 људи добити посао, преко субвенционисања запошљавања још око 1.500, док би кроз самозапошљавање требало да буде успелено око 800 лица.

Дани аутизма у Новом Саду

Друштво за подршку особа са аутизмом града Новог Сада и ШОСО „Милан Петровић“ организовали су недавно на новосадском Тргу слободе, у оквиру обележавања Светског дана аутизма, уличну акцију „Кишобран за све“. Учествовали су деца и одрасли са аутизмом заједно са децом из новосадских школа. Том приликом дељен је промотивни материјал о програму за подршку овој категорији ОСИ.

Организатори су истакли да се Дани аутизма континуирано обележавају већ девет година с циљем да се јавност информише о животу особа са аутизмом, као и ради промовисања различитости и инклузивних вредности.

Ниш: ваучери за пензионере

Око 8.500 нишких пензионера са месечним примањима до 12.077 динара добило је крајем прошлог месеца ваучере од по 2.100 динара као једнократну помоћ града. Пензионери ваучере могу да искористе у продавницама трговинског ланца „Идеа“, који је Управа за децу, социјалну и примарну заштиту изабрала као најбољег понуђача.

Иницијативу за ову врсту помоћи покренуо је градски већник Милорад Стошић, док је закључак о пружању помоћи пензионерима са најнижим примањима донело Градско веће. За ову помоћ из буџета града Ниша издвојено је око 18 милиона динара.

Помоћ пензионерима Алибунара

Општинско веће Алибунара донело је одлуку да се свим пензионерима ове општине чија месечна примања не прелазе 15.000 динара исплати једнократна новчана помоћ од 3.000 динара. Овај посао ће се реализовати по списку из евиденције Фонда ПИО, а исплаћиваће се преко Центра за социјални рад. Очекује се да ће једнократну помоћ од општине добити више од 900 пензионера.

Ниже основице за наредни квартал

За грађане који сами плаћају допринос за пензије од 1. маја важе нове основице осигурања које су за 2,83 одсто ниже од досадашњих (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу). Заинтересовани могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. Најнижа основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, која износи 18.946 динара, а највиша пет просечних плата, односно 270.660 динара.

Допринос за пензијско-инвалидско осигурање је 22 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 4.168 до 59.545 динара. Ови износи примењиваће се за уплате за мај, јун и јул 2012.

Исплата пензија

Исплата првог дела априлских примања пензионерицама из категорије запослених почела је 10. маја.

Пензионери самосталних делатности примили су своје априлске пензије 4. маја.

Бившим пољопривредницима први део припадљивости за април исплаћен је 5. маја, када су и војни пензионери примили своје целе априлске пензије.

Девета „Ноћ музеја“

„Ноћ музеја“ је већ традиционални културни догађај у Србији. У овогодишњој, деветој ноћи музеја, која ће се дешавати 19. маја од 18 до 02 часа, у Београду ће бити отворено 67 локација распоређених у седам зона. Манифестацији ће се придружити и 60 градова широм Србије, а сем посета музејима, моћи ће да се разгледају и куће великана, легати

и библиотеке. Биће уприличено и мноштво перформанса, радионица и модних ревија.

Ноћ музеја се одржава у исто време у 40 европских држава. Српска „Ноћ музеја“ је трећа по величини у Европи, после Француске и Русије. Прошле године Београд је забележио 280.000 посета. Интересантно је и то што са једном купљеном картом могу да се посете сва места која поред редовног репертоара углавном нуде и неку занимљиву поставку.

Улазнице по цени од 400 динара продају се у Билет центру, ТЦ „Ушће“, „Делта ситију“, Дому синдиката, Београдској арени, књижари „Делфи“ у СКЦ-у, и у књижарама „Вулкан“. Девета „Ноћ музеја“ доноси и разне погодности, попуст на купљене књиге и бесплатно крстарење Београдом.

Деветнаести Међународни фестивал позоришта за децу

У Суботици ће се, од 20. до 26. маја, деветнаести пут по реду одржати Међународни фестивал позоришта за децу који ће, поред домаћих, угостити и уметнике, позоришне стручњаке и студенте позоришних школа из разних крајева света.

Фестивалске представе ће, осим у Суботици, видети и у другим градовима Србије – у Новом Саду, Панчеву, Београду и Нишу, а у Сегедину, у Мађарској, биће одржана реприза фестивала.

Од пријављене 204 представе из 51 земље, одабране су 23 из 15 земаља које ће бити приказане у оквиру званичне селекције.

Заинтересовани ће представе моћи да погледају на три различите локације, у Дечјем позоришту Суботица, Народном позоришту – сцена „Јадран“ и Позоришту „Деже Костолањи“. У фокусу овогодишњег Међународног фестивала позоришта за децу биће пољско луткарство, а сви програми су бесплатни за посетиоце.

Изложба фотографија „Златно доба живота“

У београдском Дому омладине, у организацији ЕУ Инфо центра и Друштва за образовање одраслих, 11. маја је отворена изложба фотографија „Златно доба

живота“, која је као централна активност истоименог пројекта претходних месеци обишла Нови Сад, Ужице, Лесковац и Бор. Циљ пројекта „Златно доба живота“, покренутог прошле године, јесте борба против дискриминације старијих, смањење стереотипа који о њима постоје, као и промоција активне старости. Изложбу су отворили Душан Здравковић, председник Друштва за образовање одраслих, које је носиоца пројекта, Луца Естер Кадар, шефица за информисање, комуникацију и медије Делегације ЕУ у Србији, и Карин Маршал, шефица одељења за културу Амбасаде СР Немачке у Београду. Сви заинтересовани изложбу ће моћи да посете до 27. маја, а поред разгледања, посетиоци ће моћи и да гласају за најбољу фотографију. Три победничке фотографије, по избору публике и стручног жирија, биће новчано награђене и послужити ће за јавну кампању лепше и активније старости.

Након отварања изложбе, уследила је дебата о активном старењу и међугенерациској солидарности, коју је у оквиру прославе Дана Европе организовала Делегација ЕУ. Током дебате је било речи о актуелној политици старења у Србији, активностима на националном нивоу које су у току и о онима које тек предстоје, а промовишу активно старење и за циљ имају смањење дискриминације старијих. Такође су представљене неке иницијативе и примери добре праксе у овој области.

У НОВОМ САДУ ОБЕЛЕЖЕН СВЕТСКИ ДАН БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

За безбедан рад у „зеленој” економији

Поводом обележавања 28. априла, Светског дана безбедности и здравља на раду, у Високој техничкој школи струковних студија у Новом Саду одржана је конференција о промовисању безбедности и здравља на раду у „зеленој” економији. Конференцији је присуствовала Вера Божић Трефалт, директорка Управе за безбедност и здравље на раду, Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, представници Министарства рада и социјалне политике и покрајинског Секретаријата, руководства републичке и покрајинске Уније послодаваца, репрезентативних синдиката из Војводине и Инспектората за рад, представник МОР-а за Србију, и још око 200 учесника и гостију из научних и образовних институција који се баве овом проблематиком.

Тема стручних излагања на скупу, осим анализе тренутног стања у области безбедности и здравља на раду у Републици Србији, била је промоција заштите радника и у области „зелене” економије, у којој се у наредних десет година очекује запошљавање око 20 милиона људи у свету. Вера Божић Трефалт је истакла да садашња искуства показују да оно што се назива „зеленом”, еколошки и енергетски прихватљивом и одрживом индустријом и производњом (у области соларне енергије, ветропаркова, рециклаже, „озелењавања” друмског саобраћаја, пољопривреде итд.) не подразумева и „зелена” радна места, односно да производи који су означени као „зелени” не настају увек у безбедном радном окружењу или у условима пуне сигурности запослених.

Анализирајући, пак, стање у сфери безбедности и здравља на раду код нас, Божић Трефалт је оценила да су нам закони из

ове области сада веома квалитетни, али се у пракси не примењују стриктно. Она је нагласила да је потребно законодавно регулисати и осигурање у случајевима повреда на раду, те да нам недостаје и регистар повреда на раду на националном нивоу.

Да се постојећа законска регулатива у нашим предузећима адекватно не примењује, говоре и подаци о повредама на раду у Србији у 2011. години, које је на конференцији изложио Предраг Перуничић, директор Инспектората за рад. Наиме, током прошле године у Републици су обављена 1.082 инспекцијска надзора поводом повреда на раду, и то код 28 смртних, 18 тешких повреда на раду са смртним исходом, 958 тешких, 24 колективне и 54 лаке повреде на раду.

– Најугроженија привредна грана, односно делатност у којој су најчешће експонирани опасне појаве које угрожавају живот и здравље лица на раду, и даље је грађевинарство, у којем се често као извођачи радова

појављују послодавци без потребног пословног и технолошког искуства у обављању ове делатности. Следе индустрија, саобраћај, складиштење и везе итд. Када је у питању законска обавеза послодаваца да донесу акт о процени ризика на радном месту и у радној околини, подаци из инспекцијског надзора говоре да је 84 одсто послодаваца код којих је извршен надзор тај акт донело, осам одсто то није учинило, а исто толико их је и отпочело са активностима везаним за његово доношење – рекао је Перуничић.

Мирослав Васин је навео да је само током прва три месеца ове године на радном месту повређено 420 запослених, те да је један од најважнијих задатака за сваког од учесника у области рада и запошљавања да утиче на то да се број повреда и других облика угрожавања здравља на радном месту што пре смањи. Васин је истакао да ће у Војводини, у оквиру напора да буде стимулисан рад савесних послодаваца и смањен проце-

нат рада на црно, као и зона сиве економије, субвенције за отварање радних места добити само послодавци у чијим фирмама постоји колективни уговор и делује синдикат. Додао је и то да ће сви савесни послодавци, који буду доследно и одговорно спроводили све безбедносне и здравствене процедуре и захтеве на сваком радном месту, убудуће бити посебно охрабривани и стимулисани.

С друге стране Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца Србије, истакао је да се код нас велики број послодаваца савесно придржава прописа из области безбедности и здравља на раду. Он сматра да се и међу послодавцима и међу запосленима мора ширити свест о томе да је када се, због непримењивања мера заштите, деси повреда на раду са тешким последицама штета много већа, а у хуманом смислу немерљива, у односу на улагања која послодавац има ради спречавања таквих догађаја.

Мирослав Мектеровић

Спречавање мобинга кроз социјални дијалог

Савез самосталних синдиката Војводине, у сарадњи са фондацијом АБФ из Шведске, придруженим партнером Фондом Европски послови АП Војводине и уз финансијску потпору Фонда ЕУ за подршку цивилном друштву, крајем априла, одржао је у Скупштини Војводине трибину под називом „Стоп злостављању на раду“.

– Поштовање права запослених, елиминација било ког вида дискриминације у односима послодавца и запослених је наш следећи задатак – нагласио је на отварању трибине Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова.

По речима Васина, ситуација на терену показује да је врло тешко разликовати злостављање на раду од повреде права из радног односа, а доказивање кршења овог права је отежано јер се најчешће догађа без сведока. Васин је истакао да и даље немамо дефинисану казнену политику и довољно судске праксе да би се случајеви мобинга брже решавали, а то је могуће само уз јак тим који чине синдикат, тим стручних и обу-

чених људи и јака инспекција рада уз сарадњу државних органа.

Др Милорад Мијатовић, председник ССС Војводине, истакао је да су поносни јер је ово први пројекат једног синдиката који је добио финансијску подршку ЕУ.

– Обучили смо групу људи из синдикалних организација која је прошла циклус семинара и која ће у својим срединама помагати запосленима да препознају мобинг и предузму потребне мере у оквиру закона – објаснио је суштину пројекта Мијатовић.

Истраживање које је, у оквиру пројекта који финансира ЕУ кроз програм „Подршка цивилном друштву“, спроведено на територији Војводине показало је да је већина анкетираних упозната са законом и у својим фирмама обавештена о забрани вршења мобинга, али да мали проценат њих зна које је лице у предузећу задужено за информације о мобингу. Резултати истраживања показују да су мобинговани подједнако и мушкарци и жене, најчешће они са нижом и средњом стручном спремом, са примањима од 20.000 до 50.000 дина-

ра, који имају између 40 и 50 година. Најчешћи облици злостављања на раду су неоправдане критике, ускраћивање информација, обезвређивање рада, недобијање радних задужења, ширење гласина и клевета, претње, физичко насиље и сексуално узнемиравање.

Као последица мобинга јављају се физички и психички проблеми, жеља за променом посла, болест и боловање изазвани проблемима на раду и у вези са радом. Већина жртва пријављује мобинг синдикату, а поверава се колегама, пријатељима и породици. Злостављачи су најчешће надређени и послодавци.

На трибини је предложено да се у колективне уговоре унесу одредбе које се односе на злостављање на раду, да се послодавци подстичу на унапређење радне средине и усвајање кодекса понашања, да се подстиче социјални дијалог ефикаснијим укључивањем државе, послодавца и синдиката, као и да се формирају удружења и саветовалишта за жртве злостављања и канцеларије за борбу против мобинга.

Д. Кораћ

УЈЕДИЊЕНИ ГРАНСКИ СИНДИКАТ „НЕЗАВИСНОСТ“ ИЗ НОВОГ САДА ОБЕЛЕЖИО ПРАЗНИК РАДА

Празновање у свом дворишту

Већина грађана Србије Први мај празнује у кругу породице и најближих пријатеља, уз богату трпезу или већ традиционални роштиљ у природи.

А синдикати су и ове године различито обележили свој празник: шетњама, митинзима и другим скуповима, или трибинама посвећеним радништву и синдикалном организовању.

Тако је и регионално повереништво Нови Сад УГС „Независност“ за Јужнобачки округ прославило празник рада али, за разлику од ранијих година, у свом дворишту. Претходно су у радној акцији сложено уредили двориште, а затим су кувари из Секције младих УГС „Независност“ спремили пасуљ у котлићу за све присутне.

Осим 70 представника појединих организација овога синдиката и грађана, догађају су присуствовали и Мирослав

Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, Славко Влаисављевић, потпредседник „Независности“, Бранка Петровић, регионални повереник „Независности“ за Јужнобачки округ, и Љиљана Стојишић, начелница Инспекције рада овог округа.

– Уочи овогодишње прославе 1. маја стање за радничку класу је теже него раније, јер су нека предузећа која су могла још да раде купили људи који мешетаре капиталом, па су оставили и доста радника без посла. Стога бисмо и ми, као синдикат, морали против таквих пронаћи неки

нови начин борбе – поручио је Славко Влаисављевић.

– Овом акцијом желели смо да окупимо раднике у нашем дворишту, да очувамо изворно радничко окупљање и тако обележимо наш празник. Хоћемо да променимо начин прославе 1. маја, и да скренемо пажњу свима да радници још постоје у нашој држави – рекла је домаћин манифестације Бранка Петровић.

Мирослав Васин је нагласио да се број незапослених на евиденцији Покрајинске службе за запошљавање није у неколико претходних година повећао, а према статистичким показатељима истовремено је смањен број запослених, што наводи на закључак да је одређени број људи који је у том периоду остао без посла ново ухлебље пронашао у „сивој“ економији или у пољопривреди.

М. Мекеровић

ПОПУСТИ ЗА СТАРИЈЕ

И за пензионерски џеп

Од супермаркета и продавница, преко школа рачунара и страних језика, све до позоришта, увек ће се наћи неки попуст за пензионере. Тако приликом куповине у Макс супермаркетима пензионери могу да остваре попуст од 10 одсто сваког 10, 11, 25. и 26. у месецу. Потребно је само да на каси, уз личну карту, покажу последњи пензијски чек или потврду из банке о уплаћеној пензији. И „докази“ попут легитимације за превоз или здравствене књижице, на основу којих се види да је у питању корисник пензије, такође могу да послуже. Фотокопија последњег пензијског чека донеће попуст од седам одсто и у Меркуру, сваког 10. и 25. у месецу, а истим данима по 10 одсто нижим ценама пензионерима је доступна и бела техника марке BOSCH у малопродајним објектима STUDIO S&M.

Може се наћи и покоја приватна здравствена установа која најстаријима нуди посебне погодности. Поликлиника Егзакта Медика у Земуну нуди стални попуст од 50 одсто на сениор програм – пакет превентивних прегледа за пензионере и лица старија од 60 година.

ORL MEDIC специјалистичка ординација за болести уха, грла и носа, која се налази на Видиковцу, поред бесплатних савета, пензионерима пружа могућност да викендом, уз бесплатан преглед, сниме слух са попустом од 50 одсто. Биохемијске анализе по 10 одсто нижим ценама доступне су пензионерима, али и трудницама у биохемијској лабораторији Биомаркер на Бежанијској коси.

И београдска позоришта излазе у сусрет најстаријим суграђанима, а тренутно су у току две посебне акције. Град Београд у сарадњи са Атељеом 212 и Југословенским драмским позориштем од априла до јуна организује представе за пензионере у посебним терминима и по повлашћеним

ценама. У ЈДП-у представе за пензионере изводе се у подне, цена карте износи 200 динара, а на репертоару у мају налазе се четири представе: „Драма о Мирјани и овима око ње“ (20. мај), „Буба у уху“ (26. мај), „Рођени у ЈУ“ (24. мај) и „Хистерича“ (31. мај). У Атељеу 212, под слоганом „Ваш град, Ваше позориште“, најстарији суграђани имају прилику да једном недељно погледају представу у термину од 13 часова, за симболичних 212 динара, а до краја маја на репертоару ће бити представе „Збогом СФРЈ“ (27. мај) и „Трст“ (31. мај).

Поједине школе рачунара и страних језика нуде курсеве пензионерима по нешто повољнијим ценама у односу на редовне. СЕТ (Computer Equipment and Trade) школа рачунара организује курс рачунара за старије у трајању од три недеље (18 часова), за који

поласници треба да издвоје 3.500 динара. Школа рачунара SystemPro пензионерима обезбеђује попуст од хиљаду динара на редовну цену рачунарског курса, па њих 36 часова током четири недеље кошта 5.500 уместо редовних 6.500 динара. И неке школе страних језика мисле на најстарије, па је, рецимо, у студију за учење страних језика „Либер“ на Новом Београду курс страног језика за пензионере 2.450 динара месечно, уместо редовних 2.800, што за четири месеца, колико траје цео курс, доноси уштеду од 1.400 динара. Поред пензионера, на овај попуст имају право и ђаци, студенти, незапослени, као и стални поласници.

За сваку је похвалу што у свим овим различитим категоријама постоје посебне погодности и снижене цене производа и услуга за пензионере, али чак и када су попусти у питању треба бити на опрезу, јер није увек све као што на први поглед изгледа. Уз многе рекламе и најаве попушта готово да су обавезна микроскопски ситна слова са важним обавештењима, углавном о производима који сниже-

њем нису обухваћени. Тако се попусти у супермаркетима најчешће не односе на хлеб, млеко, јогурт, уље, шећер, свеже месо, рибу и сличне намирнице које су заправо најпотребније и најчешће се купују, па очекивани попуст на крајем рачуну може да буде готово занемарљив. Штета је још већа уколико старији, да би стигли до продавнице у којој је актуелно снижење и где се надају да ће пазарити по макар мало повољнијим ценама, треба да пређу са једног на други крај града, што нарочито у њиховом случају није нимало лак задатак. Да до овога не би долазило, важно је бити опрезан, не прихватати све што се на рекламама прикаже здраво за готово, већ све појединости унапред проверити, па рачун на крају неће постати непријатно изненађење.

Весна Кадиф

БАНКЕ СЕ ПРИЛАГОЂАВАЈУ
ДЕМОГРАФСКИМ ПРОМЕНАМА

Кредити и за старије

Притиснуте повећањем броја старијих људи у општој популацији, банке већ неко време одобравају посебне кредите за пензионере, или у оквиру постојећих кредита за све грађане померају старосну границу за њихову отплату. Камате су, међутим, високе, а неопходно је да се свако добро распита о свим условима, посебно што се они разликују од једне до друге банке. Тако је Опортунити банка, рецимо, услов од 72 године подигла на 75 година живота, а то значи да кредит мора бити отплаћен месец дана пре навршених 75 година. У овој банци пензионер не мора имати отворен текући рачун да би му био одобрен кредит, а висина позајмљене суме креће се од 20.000 до 500.000 динара. Позајмица се одобрава на рок од шест месеци до три године. Месечна рата за кредит од, на пример, 100.000 динара узет на годину дана износи 9.263,98 динара, а 3.869,40 динара ако је рок отплате 36 месеци.

У Рајфајзен банци кажу да подносилац захтева за готовинске кредите не сме бити млађи од 20 година у тренутку подношења захтева, нити старији од 68 година у тренутку отплате последње рате, а за такозване веб кредите период отплате је до 65. године. У истој банци, за рефинансирајуће кредите са фиксном годишњом каматом постоји погодност уколико сте њихов клијент, па приликом отварања текућег рачуна и подизања рефинансирајућег кре-

дита каматна стопа са 19,45 пада на 17,14 одсто.

Интеза банка одобрава „сениор кеш“ кредите у износу од 50.000 до 300.000 динара. Рок отплате је од 12 до 36 месеци, са годишњом фиксном каматом од 19 одсто. На пример, за одобрен износ од 100.000 динара месечна рата коју корисник кредита плаћа је 3.590 динара за период отплате од 36 месеци.

У Комерцијалној банци немају издвојене кредите за пензионере, али захтев за наменске готовинске, као и рефинансирајуће кредите могу поднети сви пензионери који у моменту отплате неће бити старији од 70 година. Сосијете женерал банка нема званичну старосну границу као услов, али из ове банке наводе да сви заинтересовани треба да дођу да се распитају у њиховим експозитурама, како би на лицу места могло да се одреди да ли је реч о такозваним критичним годинама и да ли је као мера сигурности потребан жирант.

Креди банка нуди посебне кредите намењене искључиво пензионерима са 55 и више година, у износу од 50.000 до 300.000 динара, са роком отплате од шест до 36 месеци, по фиксној каматној стопи, с тим да није потребан жирант али последња рата мора бити исплаћена до навршених 75 година живота. Уколико корисник, на пример, подигне позајмицу од 150.000 динара са роком отплате од 36 месеци, он ће за отплату месечно морати да издвоји 5.508,29 динара.

Најзад, подсећамо пензионере да Фонд за пензијско и инвалидско осигурање има потписане уговоре са свим банкама регистрованим у Народној банци Србије, којима су регулисане исплате пензија и новчаних накнада, као и кредита одобренних корисницима пензија. Пензионери имају и

могућност плаћања путем административне забране, односно плаћања на рате, при куповини робе широке потрошње, медицинске опреме и оптичких помагала, за набавку зимнице и огрева, за плаћање погребних трошкова и туристичких услуга.

Јелена Оцић

БОЉИ УСЛОВИ СОЦИЈАЛНЕ И ДЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ У НОВОМ САДУ

Све почиње од породице

Проф. др Сања Стојановић, чланица Градског већа за социјалну заштиту и бригу о породици и деци Новог Сада, недавно је представила резултате рада градске управе на унапређењу услова социјалне и дечије заштите у периоду од 2008. до 2012. године.

– У овом периоду остварени су многи пројекти и активности: отворен је Центар за краткотрајни смештај особа са инвалидитетом у Дому у Ветернику, затим четири нове радне јединице Радног центра за ОСИ у ШОСО „Милан Петровић“, нови Клуб за одрасла и стара лица у Геронтолошком центру, Клуб лечених од психозе, Диспечерски центар за ОСИ са отежаним кретањем, Инфо центар за старе особе, као и Свратиште за децу улице. Набављена су два комби возила за удружења ОСИ, решено је стамбено питање 26 породица ратних војних инвалида и бораца, повећани су капацитети преноћишта за бескућнике, након скоро 40 година уведена је струја у ромско насеље Бангладеш, а народна кухиња ради у континуитету све ово време – истакла је Сања Стојановић.

Вера Грковац, начелница ресорне управе, говорила је о значају међународне сарадње и подршци пројекту кућне неге и лечења, као и о услузи пружања помоћи у кући.

Са скупа у Новом Саду

О активностима својих установа говорили су директори Геронтолошког центра, Центра за социјални рад, Црвеног крста и ШОСО „Милан Петровић“. Они су навели да су отворени клубови пензионера у приградским насељима, а презентовали су и рад прихватилишта и прихватне станице за бескућнике, едукативни рад са малолетним починиоцима криминалних дела и рад

службе за породични смештај. Челни људи ових новосадских установа пружили су подршку ОСИ у образовању и запошљавању.

Заједнички закључак са овог скупа био је да социјална заштита почиње од породице и бриге о деци, старима, пријатељима и комшијама, и да су у овој врсти заштите актери сви грађани.

Д. Корач

СВРЉИГ

Удружење родитеља деце са сметњама у развоју

На захтев општинских већника, родитеља и социјалне службе, у Сврљигу је формирано Удружење родитеља деце са сметњама у развоју. Удружење броји 12 чланова а за председника је изабран Саша Милановић, медицински радник.

– Формирање овог удружења је нови помак, користан за малишане, јер се у Удружењу организују радионице, едукације, а све то помаже деци у процесу социјализације и друштвене интеграције, као и бољем развоју њихових интелектуалних способности. На овај начин и родитељи добијају подршку кроз размену искустава и организовање саветовалишта. Одржали смо неколико састанака родитеља и деце и утисци су добри. Подршку смо добили од локалне самоуправе и појединих спонзора – каже Мила-

новић. Тања Лазаревић, чланица Општинског већа општине Сврљиг и директни извршилац програма, наглашава да су поред родитеља задовољни и иницијатори.

У току је и реализација пројекта Уједињених нација „Помоћ у кући деци са сметњама у развоју и њиховим породицама“. Носилац пројекта је општина Књажевац, а укључене су и оп-

штине Бољевац, Пирот и Сврљиг. Циљ је подршка деци са сметњама у развоју у задовољавању свакодневних животних потреба у њиховим домовима. Обухваћена су деца до 18 година, а пројекат ће се спроводити до краја августа 2013.

При Центру за социјални рад ову услугу обављају три неговатељице за 13 корисника. Искуства која носе су и позитивна и негативна. Кажу, деца се везују за њих, а њихов осмех уме да захвали за сву помоћ. Међутим, малишани одрастају и живе у различитим условима тако да је потребно још пуно рада и труда, као и ангажовање педагога, психолога и осталих сарадника.

На недавном скупу у Књажевцу представници Унеска јавно су похвалили општину Сврљиг за успешно спровођење пројекта.

С. Ђорђевић

У Алибунару 250 нових радних места

Бојан Пајтић, председник Владе Војводине, и Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, потписали су, крајем априла, са Ђузепе Луиђи Торезијем, власником ланца фабрика обуће „Алтоградименто“, и Јонелом Туракоанеом, директором њиховог производног погона „Алтоест ТГЛ“ у Алибунару, уговор о суфинансирању 120 радних места из покрајинског буџета.

– Предност ове фабрике је у томе што она извози више од 90 одсто својих производа и у

том смислу знатно побољшава спољнотрговински биланс наше земље. До краја маја финансираћемо свих 250 радних места у овом погону, као и сва радна места која се буду отвара у средњем и јужном Банату, због тога што су то слабије развијени делови Војводине и заслужују посебну подршку и посебне програме – рекао је Бојан Пајтић.

С друге стране, инвеститор Торези, који је у овај погон уложио скоро пола милиона евра, најавио је да ће отворити још погона у Војводини и да са по-

крајинском администрацијом има заједнички циљ да уведе нове технологије и стручно

образује раднике за производњу у тим погонима.

М. Мектеровић

ПРОМОЦИЈА СРПСКОГ ЗНАКОВНОГ ЈЕЗИКА

И руке говоре

Савез глувих и наглувих Србије започео је промоцију српског знаковног језика с циљем да се јавности прикаже како се глува и наглува лица споразумевају. Са реализацијом пројекта, који су финансијски подржали Министарство рада и социјалне политике – Сектор за заштиту особа са инвалидитетом и ДИЛС, кренуло се из Велике Планае, а потом је био представљен у Смедеревској Паланци, Смедереву и Пожаревцу. Чланице преводилачке групе Општинске организације глувих и наглувих Велике Планае јавности су приказале – извеле на знаковни

језик песме, а у програму су учествовали и Весна Ђурић и Ненад Махмутовић из Параћина, победници серијала „Ја имам таленат“.

Своје умеће показала су и лица оштећеног слуха из градских организација глувих Београда и Смедерева. Промоција српског знаковног језика одржаће се у још двадесетак градова у Србији, а следећи сусрети заказани су у Вршцу, Панчеву и Зрењанину, где ће и тамошња јавност имати прилике да види како то и руке говоре.

Сл. Костантиновић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НОВОГ САДА И ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР

За бољу информисаност

Удружење пензионера града Новог Сада и новосадски Геронтолошки центар, на основу споразума о сарадњи, организовали су током априла обилазак 15 клубова овог центра и три стационара у Новом Саду да би информисали пензионере о активностима и услугама Удружења.

Суштина ове акције била је да подсети пензионере да и једни и други могу да користе и услуге клубова Геронтолошког центра и услуге Удружења.

– Пензионерима смо делили промотивни материјал о нашим услугама и активностима и том приликом смо установили да многи од њих нису довољно информисани о раду нашег удружења. За разлику од уобичајених активности у клубовима, ми им нудимо бригу о њиховом материјално-социјалном стандарду да би живели активно, здраво и достојанствено. Због тога смо се умрежили са разним невладиним организацијама и институцијама у Новом Саду које се баве социјалном политиком – истакла је Драгица Зеленбаба, секретар Удружења пензионера града Новог Сада, и додала да су током ових активности организовали медицинска предавања и разна такмичења, али и наступе хора и драмске секције Удружења.

Д. Корач

Салате за топле дане

Салата од пиринча и туњевине

Време припреме: 30 минута

Састојци: 250 гр пиринча, конзерва туњевине, 150 гр кукуруза шећерца, 10 маслинки, лимун, једна већа кисела паприка, 3-4 кисела краставчића, кесица мајонеза, со, бибер, першун.

Начин припреме: Пиринч обарити у води са додатком сока лимуна. Обарити шећерац. Маслине, паприку и краставчиће ситно исецкати. Све ставити у чинију, додати мајонез, со, бибер, першун. Измешати и држати у фрижидеру до служења

Шарена салата

Време припреме: 30 минута

Састојци: паковање тестенине у три боје, 10-15 црних маслинки, четири парадајза, по једна црвена и зелена паприка, један зелени краставац, 150 гр прашке шунке, 200 гр

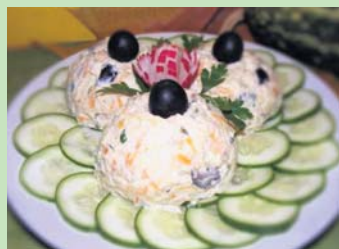
кукуруза шећерца, сецкани першун, кашичица сенфа, по кесица мајонеза и кечапа.

Начин припреме: Ставити тестенину да се обари, процедити и охладити. Обарити и кукуруз шећерац и процедити га. Исећи маслине на колутове. Црвену и зелену паприку, парадајз и краставац исећи на коцкице. У чинију сипати мајонез, кечап, сенф, першун. Све измешати да се лепо сједини. Додати остале састојке, измешати и држати у фрижидеру до служења.

Салата са сиром

Време припреме: 25 минута

Састојци: 500 гр сремског сира, 300 гр саламе, две павлаке, мањи мајонез, 150 гр ораха, један свеж краставац, три кромпира, веза першуна.

Начин припреме: У чинију ставити сир, павлаку, мајонез и све измешати. Саламу и орахе исецкати на ситне коцке. Кромпир обарити у љусци, огулити, исећи на коцкице. И краставац исећи на коцкице, и све то додати сиром. Држати у фрижидеру.

Салата од цвекле

Време припреме: 45 минута

Састојци: 500 гр цвекле, пет јаја, 200 гр киселих краставчића, мајонез, лимун, со, бибер.

Начин припреме: Обарити цвеклу, ољуштити, исећи на колутове. Обарити јаја, очистити од љуске, исећи на коцке. На коцкице исећи и краставчиће. Додати мајонез, сок од лимуна, со, бибер. Ставити у фрижидер да се хлади.

Салата са ананасом

Време припреме: 35 минута

Састојци: два комада белог меса, две киселе јабуке, 4-5 колутова ананаса, 50 гр ораха, со, бибер, кесица мајонеза.

Начин припреме: Бело месо обарити, па исецкати на ситно. Киселе јабуке очистити и исецкати. На коцкице исецкати ананас и орахе. Додати мајонез, со, бибер. Све лепо сјединити и салату охладити у фрижидеру пре служења.

Напомена: Ако нисте љубитељ мајонеза, можете га заменити пуномасним јогуртом.

ВОЋНЕ САЛАТЕ

Салата од јагода и ананаса

Време припреме: 20 минута

Састојци: мањи ананас, 500 гр јагода, сок од пола лимуна, 50 гр бадема, кашичица цимета, мања слатка павлака.

Начин припреме: Ананас очистити и исећи на комаде величине залогаја. Јагоде опрати и преполовити. У чинији измешати ананас и јагоде. Додати сок од лимуна. Бадем исецкати па додати и њега, као и цимет. Све измешати. Павлаку улупати у чврст шлаг и ставити у фрижидер. Воће у чинији оставити у фрижидеру 1-2 сата. После тога сервирати.

У широке дубоке чаше или посуднице ставити 1-2 кашике шлага, затим 3-4 кашике воћа, па одозго опет шлаг. Оставити у фрижидер да се охлади. Пред служење украсити роло кексом.

Салата од више врста воћа

Време припреме: 35 минута

Састојци: већа наранџа, две банане, већа јабука, две крушке, 200 гр шљива, 150 гр грожђа, пола лимуна, ванил шећер, две кашике багремовог меда.

Начин припреме: Воће опрати и очистити од коре или коштица. Воће исећи на мање комаде а грожђе преполовити. У чинији измешати воће и прелити га соком од лимуна. Додати ванил шећер и мед. Све сјединити и држати у фрижидеру најмање два сата.

Салата од бобичастиг воћа

Време припреме: 30 минута

Састојци: све врсте бобичастиг воћа (јагода, купина, малина, боровница, рибизла), укупно 600 гр, мања слатка павлака, лимун, три кашике

жутог шећера, три кашике масније павлаке – 20%, паковање сладоледа од ваниле (300 гр).

Начин припреме: Воће пажљиво опрати, ставити у цеდიљку. Умутити слатку павлаку, додати жути шећер, затим киселу павлаку и сок лимуна, па све измешати. У посуде ставити две кугле сладоледа, на то 3-4 кашике воћа, па одозго шлаг. Кратко охладити, па служити.

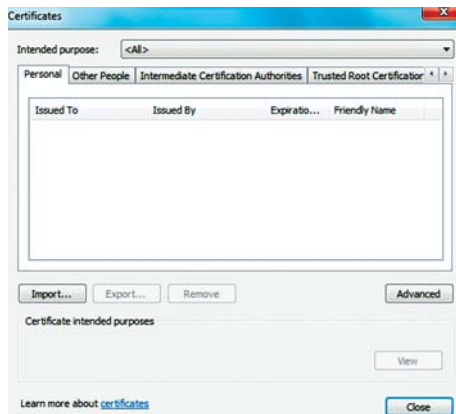
Напомена: Воћне салате се могу комбиновати у зависности од пристиглог воћа. Такође се могу користити различити додаци, што је ствар маште и укуса. Може се додати чоколада, кекс, кикирики, пистаћи, лист нане...

Припремила: Софија Доминиковић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Интернет (4)

3. **Certificates** – сертификат је фајл који се користи за препознавање корисника који има право приступа неким поверљивим подацима који се налазе на одређеним серверима, сајтовима, системима итд. Уствари, сертификати су дозволе за приступ неким поверљивим подацима. Одличан пример је приступ подацима банке, од стране неке фирме. Одређена лица у фирми која имају CD или картицу на којој се налази фајл (сертификат) једини имају право приступа. Када се CD убаца у компјутер, сајт аутоматски препозна свој сертификат и уз исправну шифру дозвољава приступ поверљивим подацима. Тада можемо да прегледамо стање на свом рачуну, да уплаћујемо на неки други рачун, да штампамо извештаје о свом рачуну и трансакцијама. Када кликнемо на дугме **Certificates**, на екрану ће се појавити прозор који се састоји из следећих картица:

а) **Personal** – омогућава увид у све сертификате које ми поседујемо;

б) **Other People** – омогућава увид у све сертификате које поседују други корисници рачунара са којима комуницирамо;

ц) **Intermediate Certification Authorities** – листа овлашћених светских сервера који издају сертификате;

д) **Trusted Root Certification Authorities** – сертификати којима се верује и њих оперативни систем сам поставља по инсталацији;

е) **Trusted Publisher** – сервери којима ми верујемо и који су задужени за издавање сертификата који нису постављени по инсталацији оперативног система;

ф) **Untrusted Publisher** – сервери којима не верујемо.

На свим овим опцијама видећемо дугме Import које нам омогућава увоз сертификата.

4. **AutoComplete** је одељак који користимо за подешавање аутоматског чувања личних података који су потребни за приступ неком сајту, уколико је сајт то тражио. Када кликнемо на дугме Settings, видећемо одељак **Use AutoComplete for** који се састоји из следећих опција:

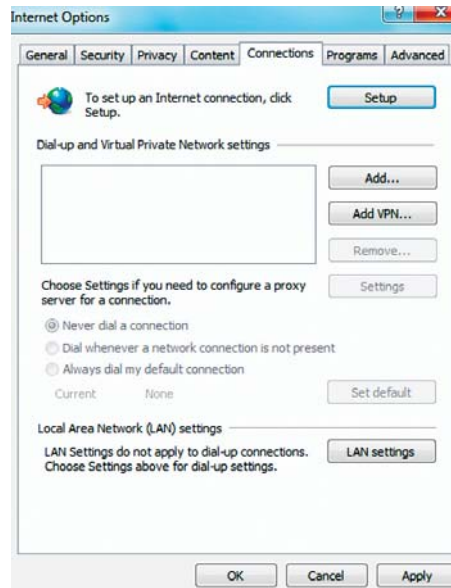
а) **Address bar** – чување веб адреса које смо већ посетили (чувају се у address bar-у);

б) **Forms** – чување свих личних података које смо већ попуњавали на одређеном сајту (име и презиме, адреса, телефон...);

ц) **User names and passwords on forms** – чување корисничког имена за приступ одређеним подацима на сајту, уколико он то тражи. Тада ће се при поновном учитавању тог сајта корисничко име

одмах појавити (не морамо поново да га куцамо). Ако желимо да сачувамо шифру, рачунар ће нас питати да ли то желимо (под условом да је чекирана опција **Ask me before saving passwords**). Уколико ова опција није чекирана, шифра се неће сачувати, већ је увек морамо куцати.

Напомена: Уколико желимо да обришемо све меморисане податке и шифре, кликнућемо на картици **General** и изабрати дугме **Delete** у одељку **Browsing history**. Чекирамо податке које желимо да обришемо и кликнемо на дугме **Delete**.

Картица Connections – ову картицу користимо за креирање и подешавање параметара интернет конекције. Поступак инсталације ADSL објаснили смо у поглављу Инсталација драјвера (уколико имамо класичан модем, морамо да успоставимо dial-up конекцију, па у овој опцији кликнемо на дугме **Add**, изаберемо опцију **Dial-up (Connect using a dial-up modem or ISDN)**, упишемо име и број телефона нашег интернет провајдера, и на крају укацамо своје корисничко име и шифру, кликнемо на дугме **Connect** и тада ће се у пољу **Dial-up and Virtual Private Network settings** појавити икона за конекцију).

шег интернет провајдера, и на крају укацамо своје корисничко име и шифру, кликнемо на дугме **Connect** и тада ће се у пољу **Dial-up and Virtual Private Network settings** појавити икона за конекцију).

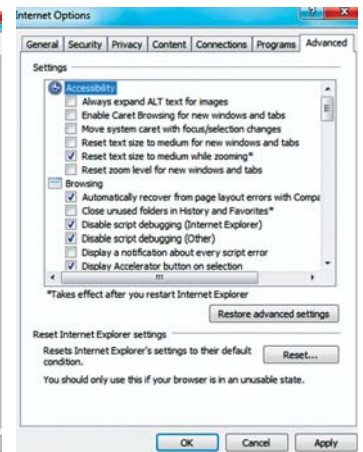
Картица Programs

– ово је картица коју користимо за дефинисање програма који ће бити задужени за одређени интернет сервис.

Картица Advanced

– у овој картици можемо да дотерујемо додатне опције које нам нуди Internet Explorer.

Предраг Јовановић
Наставиће се

ЗА САДА САМО У ПЕТ БЕОГРАДСКИХ ОПШТИНА

Персонални асистенти за инвалиде

Особе са инвалидитетом у Београду онедавно имају могућност коришћења персоналног асистента. Да би се до тога дошло, требало је да прођу три године напорног рада на припремама, изради пројекта, обуци кандидата и прихватању идеје у локалним самоуправама. Тренутно у Београду има од 12 до 18 персоналних асистената који опслужују педесетак особа са инвалидитетом. Њихов рад финансирају локалне самоуправе пет београдских општина – Врачар, Стари град, Палилула, Чукарица и Савски венац. Идеја је да се овај пројекат прошири на све градске општине, али и на целу Србију.

– Имао сам лични мотив да покренем акцију за обезбеђивање персоналних асистената особама са инвалидитетом јер кад год ми је помоћ била потребна, нисам имао кога да ангажујем. Рођаци и пријатељи често не могу да нам помогну када је то потребно – каже за „Глас осигураника“ Дарко Ивић, члан градског већа и представник саветодавног тела градоначелника Београда.

Дарко Ивић има 48 година, а у инвалидским колицима је од своје двадесет четврте и добро зна све муке особа са инвали-

дитетом, посебно што ни њихова финансијска ситуација често није завидна.

– Зато смо одлучили да то организујемо преко општина, како би људима којима је оваква помоћ најпотребнија било обезбеђено по неколико сати плаћеног рада персоналног асистента – каже Ивић.

На увођењу овог система радио је читав тим стручњака. Поред иницијатора, Дарка Ивића, били су ту проф. др Горан Недовић са Факултета за специјалну рехабилитацију, као и професор Милош Шапић, клинички дефектолог, који четрдесет година ради са особама са инвалидитетом. Овај тим је радио три године на реализацији пројекта у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике.

– Концепт који смо развили у Београду заснован је на стручној методологији и зато показује добре резултате. То је савршен концепт који подразумева развој нових врста сервиса и услуга, јер смо истраживали потребе инвалида и из тог истраживања је проистекао овај вид ванинституционалне услуге – каже професор Горан Недовић. Он је убеђен да је оваква идеја одржива и да ће бити прихваћена и у унутрашњости Србије, те овај београдски тим настоји да

је приближи и другим локалним самоуправама.

– У једном дану обишли смо Прибој, Пријепоље, Нову Варош, Ивањицу и тамо су центри за социјални рад и локалне самоуправе врло расположени за прихватање овог концепта. Понента персоналне асистенције је да се особе са инвалидитетом припреме за самосталан живот, а њихове породице лише брига о потреби за неком врстом социјалне помоћи – каже Дарко Ивић.

Ивић напомиње да се неке самоуправе жале на недостатак новца, док су друге, попут Руме, расположене да крену у овај посао. Циљ тима је да се осим ширења идеје о персоналном асистенту, утврди и тачан број особа са инвалидитетом у Србији, као и број оних

којима је помоћ асистената неопходна.

Да се читавом послу приступило врло озбиљно, говори и податак да су се кандидати за персоналне асистенте обучавали шест месеци у разним условима и специјализованим установама. По истеку тог периода, добили су сертификате и стално запослење у агенцији, односно Хенди инфо центру Колосеум. Будући да је ово нова идеја и нова пракса, као и да не постоји институционални начин њиховог ангажовања, приступило се формирању агенције која може да обавља комплетну контролу рада асистената.

– Важно нам је да услуга буде квалитетна и да можемо да је контролишемо – наглашава професор Горан Недовић.

Љиљана Миленковић

ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР ВРШАЦ

Посао за особе са инвалидитетом

Национална служба за запошљавање одобрила је око 1.360.000 динара Геронтолошком центру Вршац за спровођење јавног рада под називом „Заједно да нам буде боље“, којим је пројектовано радно ангажовање шест особа са инвалидитетом. Предвиђено је да три особе са инвалидитетом које имају I и II степен стручне спреме, и три ОСИ са III и IV степеном стручне спреме, заснују радни однос на шест месеци у овом геронтолошком центру. Досад је, у три јавна рада изведена током претходних година у овој установи – кроз три пројекта које је

финансирала НСЗ, посао нашло 34 незапослених.

Како нас је обавестила Татјана Даничић, директорка Геронтолошког центра Вршац, недавно је потписан и уговор о финансирању њиховог пројекта „Унапређујемо квалитет живота“ са Покрајинским секретаријатом за здравство, социјалну политику и демографију, у износу од 807.000 динара. Реализацијом овог пројекта побољшаће се услови живота корисника услуга Центра, јер је њиме предвиђена куповина опреме и замена подова у једном делу стамбеног објекта. **М. Мектеровић**

Од сада директно с грађанима

– Овде ће грађани моћи да добију заштиту од дискриминације и да сазнају да ли се ради о повреди неког њиховог другог права, а службеници ће моћи да им дају све потребне информације и савете – рекла је проф. др Невена Петрушић, повереница за заштиту равноправности, отварајући нову канцеларију за пријем притужби грађана. У тој канцеларији оствариваће се непосредан контакт између грађана и представника поверенице, уместо као до сада – телефоном.

Невена Петрушић

По речима Невене Петрушић, у прошлој години било је више од 350 притужби, што је огромно повећање у односу на претходну годину, а њихова анализа показује да се људи највише жале на дискриминацију у сфери рада и запошљавања, на дискриминацију по националној припадности, али има случајева и када су основи дискриминације инвалидитет и пол. Повереница наводи да има притужби и по другим основама за које она и њене службе нису надлежне, али ће сада грађанима моћи да укажу на праве адресе којима треба да се обрате, односно да им помогну у састављању притужби.

– Ми морамо поступати по свим притужбама које добијамо, али један број њих се не односи на дискриминацију, па у тим случајевима подносиоцу притужбе указујемо на повреду неког другог права, а увек смо дужни да укажемо и на то који је орган надлежан за решавање тог случаја. Поступамо по свакој притужби, при чему су неке такве да се поуздано може утврдити да је дискриминација учињена. Некада те дискриминације нема или не постоје довољно поуздани докази да се може закључити да је до ње дошло – каже Невена Петрушић.

Без обзира на то што у нашој земљи већ две године постоји институција повереника за заштиту равноправности, стиче се утисак да она није баш заживела. Зато Невена Петрушић и њени сарадници стално обилазе Србију, локалне самоуправе, држе предавања и пре-

зентације не би ли своје постојање, како кажу, учинили видљивим.

Повереник за заштиту равноправности нема овлашћења да поступа по службеној дужности, али зато поступа у случајевима дискриминације искључиво када је поднета притужба. Тада служба реагује на најбржи могући начин захтевајући „изјашњење“ онога за кога се тврди да је учинио дискриминацију. По

прикупљању чињеница, служба повереника доноси мишљење о томе да ли је дошло до дискриминације или не.

– Ако утврдимо да је учињена дискриминација, онда ми заједно са тим мишљењем упућујемо дискриминатору и препоруку шта треба да учини да би отклонио повреду права. Читав поступак се мора спровести у року од 90 дана, при чему остављамо рок у коме треба да се поступи по нашој препоруци. За случај да онај ко је учинио дискриминацију не поступи по препоруци, ми смо овлашћени и дужни да донесемо посебна решења да га опоменемо, а након истека тог новог рока, ако опет не поступи по нашој препоруци, дужни смо да то објавимо у средствима информисања – наглашава повереница.

Идеја је да се кроз тај притисак мења свест људи да поступају по препорукама које се односе на све који могу да учине дискриминацију, укључујући и државне органе и органе локалне самоуправе.

– Ми имамо и важно овлашћење да се, у случајевима за које проценимо да су стратешки важни за борбу против дискриминације у Србији, појављујемо пред судом као тужиоци и носимо терет парнице, а то чинимо у интересу дискриминисане особе и њене заштите. Постоји могућност да поднесемо и прекршајну пријаву а, наравно, као и сви државни органи, можемо поднети и кривичну пријаву онда када је случај такав да је за тај облик дискриминације предвиђено кажњавање по кривичном закону – наглашава Невена Петрушић.

Љиљана Миленковић

Пријем уторком и четвртком

Сваки долазак у канцеларију поверенице за заштиту равноправности моћи ће да се каже на телефоне 011/243-8020 и 011/243-6464. Пријем грађана је уторком и четвртком, од 10 до 13 сати. Канцеларија се налази у Београду, у Немањиној улици, број 22-26.

Почео да ради клуб РМВИ

Почетком маја у Сврљигу је, у присуству гостију из Зајечара и Књажевца, представника локалне самоуправе, чланова и симпатизера, отворен клуб ратних и мирнодопских војних инвалида (РМВИ). Задатак клуба је да окупља ову категорију становништва и пружи им услове за дружење, забаву, за бољи и квалитетнији живот, рекао је на отварању председник Удружења РМВИ општине Сврљиг, Хранислав Алексић.

– Ово удружење ради у тешким материјалним условима и све активности усмерене су на побољшање квалитета живота особа са инвалидитетом. Имамо 132 члана и око 200 симпатизера. Од локалне самоуправе добили смо просторију за рад и отвара-

рање клуба нам много значи. Биће то наш други дом – каже Алексић.

Захваљујући Удружењу, четири лица са инвалидитетом добила су материјалну помоћ од по пет хиљада динара. По скупштинској одлуци, инвалидна лица већ користе бесплатан превоз на територији општине Сврљиг, од Дирекције за изградњу града затражено је да се обезбеде и паркинг места за инвалиде, а у плану су и друге активности које би довеле до побољшања квалитета њиховог живота. Недавно је на годишњој Скупштини Удружења РМВИ изабран и формиран шаховски клуб, а затим и Актив жена – Коло српских сестара.

С. Ђорђевић

ПОХОД БАБУШКИ НА ЕВРОПУ

Журка за све генерације

Осам чланица фолк групе која представља Русију на овогодишњем такмичењу за Песму Евровизије имају у збиру више од 600 година

Предвиђају им „блиставу каријеру“, светски успех и популарност која ће им донети хрпу пара, а оне се на то осмехују и, одмахујући руком, кажу да имају довољно за оно што им треба, па и не сањају о некаквом богатству.

„Све у животу буде и прође“, филозофски закључује једна од њих, 72-годишња Галина Конева и за канал „Русија данас“ (РТ) додаје: „Нисмо ми никакве звезде, већ обичне баке“.

Ништа нетачније од тога. Потекле из руске недођије, подуралског села Бураново од 600 душа, аутономна република Удмуртија, где и данас живе, те „обичне баке“ од седамдесет и кусур година у просеку (док најстарија Јелисавета Зарбатова има 86 а све заједно више од 600) на добром су путу да освоје Европу.

У међувремену су „Бурановске бабушке“ (званичан назив групе) већ освојиле срца својих сународника приредивши им „Журку за све“, како се зове композиција са којом су у марту победиле у националном финалу Русије за учешће на предстојећем такмичењу за Песму Евровизије у Бакуу. У том финалу оне су иза себе оставиле и неке истинске звезде, попут Јулије Волкове и Диме Билана.

„Журка“ је, примерено наслову, весела и динамична, баш какве су и бабушке које у народној ношњи, од главе до пете – од мараме до опанака, праше на сцени, рукама клапћу и ногама ударају ритам, прелазећи без тешкоћа са удмуртских стихова које су

саме написале, на енглески рефрен другог аутора, који су морале накнадно да уче. На финалу у Москви направиле су хаос, цела дворана била је на ногама.

Критика различито оцењује њихове уметничке домете, али не пропушта да похвали оригиналност етно-поп стила који их одликује, комбинацију традиционалног и модерног, у чему се бабушке одлично сналазе успевајући да аутентичност сачувају од јефтине комерцијализације.

Искрено, кад би ико од нас, не рачунајући лингвисте, чуо за удмуртски да није њих? Овај језик из угрофинске групе говори тек нешто мање од пола милиона људи, и то углавном у Удмуртији, мада је и тамо, у постојбини, потиснут руским. Али, није само језик у питању.

Заправо, ко је уопште чуо за Бураново у Малоपुरгинској области западног уралског региона? Захваљујући овој несвакидашњој групи, пред нашим очима отворио се читав један досад мало познати свет са својим особеностима, музиком, играма, обичајима.

Армије камермана похрлили су у Бураново да сниме бабушке у свакодневном окружењу. Како стално истичу, њихов се живот није много променио. И даље окопавају башту, гаје поврће, чувају стоку, штрикају, хеклају и обављају друге сеоске и домаћичке послове.

Ипак, то је тек део њихове свакодневице. А бабушке су одувек волеле да певају. Прво су то биле искључиво старинске народне

песме по којима су постале познате, док су ширу популарност стекле када су у репертоар уврстиле домаће и стране хитове, али на удмуртском. Међу нумерама нашла се чак и „Yesterday“, чувена песма „Битлса“, као и наслови неких других светских група.

Успону групе свакако је допринела и агилност уметничке директорке, 43-годишње Олге Туктарјове, која је показала да има добар слух и за уметност и посао, као и за укус публике.

Бабушке су и пре две године учествовале на националном предтакмичењу за Песму Евровизије, али нису успеле да се квалификују. Међутим, биле су лансиране у медијима и уследио је позив на велики догађај. Учествовале су на музичком фестивалу „Рок над Волгом“, наступиле пред 200.000 људи, а на бини се појавиле заједно са Емиром Кустурицом и Хосе Карерасом, забележено је у ондашњим агенцијским извештајима. После тога су уследиле турнеје по Естонији и Француској.

Овога пута, посредством Евровизије њихов позив на плес доспеће до вишемилонског аудиторијума. Закорачиће степеницама истинске славе. Да ли ће стићи до врха, нико не може са сигурношћу да предвиди. И овако и онако, оне хоће да наставе да живе као и досад. А све што зараде, сав новац, искористиће да подигну цркву у свом Буранову. Тако бар говоре те необичне бакице, бурановске.

Д. Драгић

Кад би сви били Швајцарска...

Финансије су засад у реду, али пензијску кризу треба спречити пре него што избије

Политички потрес који је протутњао Европом – избори (председнички) у Француској, парламентарни у Грчкој, локални у Великој Британији и Немачкој (и промене и опомене које су донели) – свуда је протумачен и као референдум о „стегању каиша“, стратегији која је досад примењивана за решавање дужничке кризе.

Свуда је речено „не“ владама које су решење за буџетске дефиците, па према томе и за социјалне исплате, укључујући ту и пензије, виделе једино у смањивању државних давања, не марећи при том шта се због тога дешава са економијом и друштвом у целини. Резултат је, дакле, свугде био сличан: уместо да фискална строгост реши проблем, само га је погоршала.

Да ли ће и колико то нови француски председник, нова грчка влада (и оне које ће накнадно доћи после губитака парламентарне већине у Холандији и Румунији, као и раније изабрана влада у Шпанији) успети да промене, остаје да се види.

У овом контексту је занимљиво шта се, кад је реч о државним финансијама, догађа у једној од најуређенијих земаља Европе – Швајцарској, која при том није ни чланица ЕУ, нити је при-

грлила евро. У земљи која, по старом уверењу, функционише исто тако добро као и један од производа по којем је позната: као швајцарски сат.

Прва чињеница у том погледу је да је Швајцарска углавном поштеђена европске дужничке кризе. Њена валута је у последњих неколико година знатно ојачала, у шта су се, на своју жалост, болно уверили они који су код нас узели динарске кредите индексиране у швајцарским францима.

Што се пензија тиче, тамо су започете реформе које благовремено треба да изађу у сусрет демографским променама (старија од 65 година тамо је већ трећина становништва). Пензијски фондови су пуни и стабилни, мада не послују више тако удобно као некад: приноси на њихова улагања су знатно мањи него пре. Због тога се у Швајцарској води велика дебата о смањивању анuitета – годишњег процента исплата пензионерима у односу на своту коју су ставили на свој пензијски рачун док су били радно активни.

Па, ипак, упркос свему овоме, овог пролећа је и у Швајцарској боравила мисија Међународног монетарног фонда, светског финансијског полицајца који се некад бавио само земљама у развоју, а последњих година је

фактор и у гашењу европских фискалних пожара.

Налаз је био очекиван: швајцарска буџетска политика је здрава и у складу је са њеном позицијом једног од светских финансијских центара, али и са демографским пројекцијама.

ММФ је, упркос томе, у извештају који је уследио, препоручио да се предузму извесне мере ка корекцији пензијског система. Конкретно, да се институционализује веза између границе за одлазак у пензију и очекиваног животног века. Другачије формулисан, био је то захтев да старији грађани Швајцарске буду адекватно обезбеђени и у будућности, с обзиром на то да повећани издаци за бригу о старима наступају већ крајем ове деценије.

Швајцарска има једно од највећих тржишта приватних пензијских фондова (има их око 200), који су укупно већи од оних у знатно многољуднијим европским земљама, Шпанији или Италији (Швајцарска има 7,5 милиона становника, нешто више од Србије). Због тога јој није неопходна радикална пензијска реформа, али главна порука ММФ-а је да проблеме треба сузбијати пре него што се појаве.

Главна разлика у менаџменту државних рачуна у Швајцарској

и осталим земљама Запада је – међутим, у „дужничкој кочици“, оригиналном системском решењу које спречава да се власти протежу преко фискалног губера.

На референдуму који је одржан 2001. године (а тамо се на референдумима одлучује о свакој иоле важнијој државној дилеми), 85 одсто бирача се изјаснило за увођење правила по којем трошкови централне владе не могу да расту брже од тренда њених пореских прихода.

Ово правило подразумева нешто сасвим логично: кад економији иде добро, расту и порески приходи, па држава може више да троши. И обрнуто: у мршавим годинама мање је пара и за државу.

Важно је напоменути да тамо није једноставно да се прилив у буџет повећава подизањем пореза. Стопе за већину националних намета су утврђене „једном за свагда“: 11,5 одсто порез на приход, осам одсто ПДВ, 8,5 корпоративни порез. Ако би нека влада желела то да промени, морала би да прво обезбеди двотрећинску већину на референдуму, а потом би то морала да одобри и већина бирача у већини кантона.

Ех, кад би сви били као Швајцарска...

М. Бекин

ВЕЛИКИ ИЗВОР

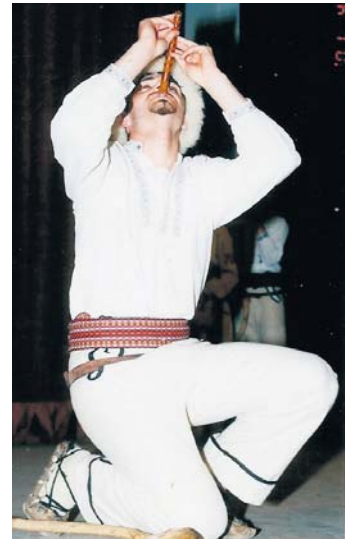
Потекла вода студена

У предивном амбијенту, у новоизграђеном Дому културе у Великом Извору, на домак Зајечара, уочи 1. маја одржана је IV смотре народног стваралаштва „Потекла вода студена“. На смотри је учествовало више од 300 аматера из осам КУД-ова са подручја општине Зајечар (из Рготине, Вражогрнца, Гамзиграда, Звездана, Лубнице, Копривнице, Великог Јасеноваца, Великог Извора и Зајечара).

Смотру су отворили чланови Дувачког оркестра „Златне трубе“ из Књажевца, и градоначелник Зајечара Бошко Ничић са гостом, жупаном Боротом Сајевићем из Словеније. Пре почетка програма учесници смотре приредили су дефиле од ОШ „Вук Караџић“ и етнокуће Сергија Калчића (коју је он завештао месној основној школи и МЗ Велики Извор).

У двочасовном програму смењивали су се певачи, играчи и свирачи, казивачи народних умотворина и здравичари, а најбоље певачке групе имали су аматери из Звездана, Вражогрнца и Великог Извора. Најбоље фолклорне групе биле су из КУД-а „Зоран Гајић“ из Рготине (градске игре у кореографији Драгољуба Милића), затим Омладинска

фолклорна група из Лубнице са фрулашем Борисом Јанковићем и КУД „Ђорђе Генчић“ из Великог Извора. Врло интересантан програм имали су и чланови КУД-а „Адам Богосављевић“ из Копривнице са извршним здравичарем Драганом Урошевићем и сјајним дечјим фолклором, али и КУД „Никола Пашић“ из Зајечара (солиста Иконија Мишић, инструменталиста Димитрије Љупковић и фолклорна група са влашким играма). По масовности треба издвојити КУД „Ромулијана“ из Гамзиграда

са влашким обичајима и фолклором, солистом Верком Јоновић и вођом Драганом Божановићем.

Перислав Дуцић, директор Центра за културу, и Миодраг Ранковић, председник Савета Месне заједнице, били су врло задовољни организацијом манифестације, а учесницима су пожелели да и убудуће тимочко народно стваралаштво представљају на смотри, од „Хомољских мотива“ у Кучеву до Сабора народног стваралаштва Србије у Тополи.

Мирко Славковић

Сусрети

У оквиру манифестације „Потекла вода студена“ приређена је и изложба домаће радиности, старих заната и добре хране на којој су се представили пољопривредни произвођачи из села домаћина и околине, али и различити уметници.

– Ово је лепа приредба посвећена селу и традицији и српским народним обичајима. Од малих ногу везана сам за пољопривреду и моје село. Бавим се скоро пола века ратарством и сточарством а посебне резултате постижем у производњи млека – рекла је Љиљана Цанковић из Великог Извора. А млади Предраг Жикић, сликар наивац из Зајечара, испричао нам је да се три године бави сликањем на тиквицама. Главни мотив му је сликање народних мотива и старих српских кућа, а похвалио се да је већ био гост у „Жикиној шареници“ и на „Јоргован фесту“, на Мирочу.

У СЕЛУ ШЉИВОВИЦА, ПОДНО ЗЛАТИБОРА

Сајам најбољих ракија

Популарна „Ракијада“ у живописном селу Шљивовица, подно Златибора, које је име и добило по пићу од шљиве, и ове године окупила је за првомајске празнике велики број излагача из златиборског, чачанског и ваљевског краја. Присуствовали су знатитељници из разних делова Србије, као и они који су празнике проводили на овој планини.

Манифестацију су, уз бројне спонзоре, организовали чајетинска општина, Културно-спортски центар и Туристичка организација „Златибор“.

Традиционални сајам ракије отворен је симболичним потпаљивањем казана „лампек чувачац“, уз речи добродошлице председника општине Чајетина, Милана Стаматовића, и пригодне здравнице популарних здравичара. Приређен је и разноврстан културно-уметнички програм са изворним песмама, фолклором и трубачима, и отворена изложба здраве домаће хране, производа сеоских мајстора и рукотворина овдашњих домаћица.

Према одлуци стручне комисије, за најбољег произвођача домаће ракије проглашен је Ми-

ладин Бонцулић из Шљивовице, коме је уручена велика златна медаља. Исто одличје, у категорији од 18,5 до 20 бодова, добили су Андрија Корићанац из Обреновца, Раде Томоњић и Александар Зорзић из Шљивовице и Добрисав Јањић из Трипкове. Златне медаље у категорији до 18,5 бодова добили су Миленко Јовановић из Трипкове, Славомир Шућировић, Љубодраг Каљевић и Зоран Зорзић из Шљивовице, Радован Нешовић из Кремана и Милија Брковић из Качера.

Епитет најбоље домаћице у припремању домаће пите сави-

јаче припао је Милени Аћимовић из Шљивовице. Награду за најлепше сеоско двориште добио је Миленко Јовановић из Трипкове, а за најлепше уређен воћњак Владан Росић из Бранежаца.

На општеном окупљању било је времена за разговоре и размену искустава са пољопривредним стручњацима о унапређењу воћарства у златиборском крају и развоју сеоског туризма. Али и прилике да се поједе, попије и провесели јер Шљивовчани кажу да се ракија пије и кад се весели и кад се тугује.

М. Павловић

Резултати за поштовање

Омасовљење чланства, подела 600 бесплатних пакета, формирање шест нових месних одбора, педесетак једнодневних излета, обезбеђен бесплатан превоз за старије од 70 година, обилазак болесних и изнемоглих, учешће на Олимпијади трећег доба... само је део активности Удружења пензионера града Ниша у периоду између две седнице Скупштине. То је члановима Скупштине којој су, између осталих, присуствовали директор нишке филијале Фонда ПИО, Синиша Васић, и директор филијале ДДОР Нови Сад, Ненад Богдановић, саопштио председник Удружења пензионера, Мирољуб Станковић, на седници одржаној 19. априла, у сали Привредне коморе.

– На подручју Ниша живи више од 57.000 пензионера, али је до пре годину дана само трећина била учлањена у Удружење. Великим радом на терену успели смо да ту цифру знатно увећамо тако да је сад сваки други уживалац пензије члан једног од 84 месна одбора. Учлањење пензионера биће наш приоритетни задатак и убудуће јер само организовани можемо остварити сва своја права из

Закона о ПИО и решавати друга питања из живота и рада људи у трећем добу – истакао је Станковић.

Пензионерима са најнижим примањима уручено је 600 бесплатних пакета са животним намирницама, а у њиховој испоруци истакао се Актив жена са председницом Мирјаном Митровић. Чланице су сваком пензионеру лично уручиле пакете, многим су помогле у обављању кућних послова, а неке су водиле и до лекара. Пакети су дељени на предлог комисија за социјално-здравствена питања при месним одборима, и то

након обиласка сваког члана. Чланице актива су сав рад обавиле без накнаде, а Удружење их је наградило бесплатним једнодневним излетом до планине Кукавице.

У сарадњи са локалном самоуправом, и уз подршку Градског већа и градоначелника Милоша Симоновића, за сва лица старија од 70 година обезбеђен је бесплатан јавни градски и приградски превоз. Удружење, чуло се на Скупштини, чини напоре да старосну границу помери још ниже и да сви старији од 65 година (као што је случај у Београду и многим градовима Ср-

бије) добију право на бесплатан градски превоз.

Нишки пензионери су прошле године организовали чак педесетак једнодневних излета до српских манастира (Жича, Раваница, Љубостиња, Лазарица, Ђурђеви ступови...), бања (Врњачка, Пролом, Луковска, Рибарска, Јошаничка, Трепча...) и градова (Крагујевац, Краљево, Аранђеловац, Неготин) током којих су посетили бројне културно-историјске споменике. Неколико десетина пензионера Ниша, предвођени ветераном Петром Миљковићем који је закорачио у десету деценију, учествовало је на Олимпијади трећег доба у Сокобањи и остварило значајне резултате.

Овдашње удружење пензионера имало је, како се наглашава у извештају о раду, и изванредну сарадњу са нишком филијалом РФ ПИО, Центром за социјални рад „Свети Сава“, Савезом пензионера Србије, осигуравајућим компанијама, Геронтолошким центром, Скупштином града, гранским удружењима пензионера, Партијом уједињених пензионера Србије и другима који су били вољни да конкретно помогну овој популацији.

С. Несторовић

РУМА

Најбољи из Србије

У Геронтолошком центру „Срем“, у Руми, недавно су уручене награде најуспешнијим учесницима конкурса за литерарно стваралаштво корисника услуга установа социјалне заштите за одрасла и стара лица у Србији.

На петом такмичењу корисници из 25 установа пријавили су за надметање 110 радова у две категорије – поезији и прози.

Три прве награде за поезију добили су Ранко Љубић из Геронтолошког центра у Нишу, Марица Перц из ГЦ „Зрењанин“ и Живана Дамјановић из београдског ГЦ „Вождовац“. А три првопласирана такмичара у категорији прозних радова били су Драгољуб Стојишић из Трећег одељења Ге-

ронтолошког центра у Новом Бечеју, Антонија Јанковић из ГЦ „Београд“ РЈ Стационар и Милош Милић из ГЦ „Крушевац“.

На проглашењу су, поред домаћина из Руме, били и учесници из других установа који су читали најбоље радове.

– Међу пристиглим радовима било је више поезије него прозе, а стручни жири био је задовољан њиховим квалитетом – рекла је на свечаности председница жирија, професорка књижевности Биљана Николић.

Задовољство није крила ни директорка ГЦ „Срем“, Марија Станојчић Срака, истакавши да је и ово такмичење показало да старост није лишена лепих емоција и оптимизма.

Д. Р.

Ранко Љубић са председницом жирија

КРАГУЈЕВАЦ

Зајечарац најјачи

На такмичењу за најјачег човека у Србији, одржаном у Крагујевцу, победио је Дарко Калиновић из Зајечара. Друго место освојио је Давид Ђорђевић из Неготина, а треће је припало Небојши Муратовићу из Кикинде. Организатор такмичења био је „Стронгмен савез Србије“, а на спортским теренима код хале „Језеро“ за титулу најјачег борило се дванаест такмичара из целе земље. Они су се надметали у шест дисциплина, а најтежа и најатрактивнија за гледаоце била је вуча камиона од девет тона читавих двадесет метара, у што краћем временском року.

Такмичари су у једној од дисциплина морали пет пута у низу да преврну камионску гуму чија је тежина 400 килограма и да пренесу такозвану афричку стену од 120 килограма.

Ово је први пут да се такмичење за најјачег Србина организује у Крагујевцу, а надметање је одржано у оквиру Ђурђевданских свечаности поводом Дана града. **М. С.**

КРАГУЈЕВАЦ

Ђурђевдански карневал

Крагујевачким улицама и ове године продефиловали су учесници Ђурђевданског карневала. На манифестацији која се одржава већ седам година улицама је прошетало више од хиљаду учесника, а организатори су припремили вредне награде за најоригиналније маске.

На зборном месту, код крста у центру Крагујевца, окупили су се малишани у најразличитијим костимима и маскама, јер на маскенбалу није било ограничења када је реч о избору костима. Карневалску поворку су предводили „бајкери“ из крагујевачког Мото клуба „Смак“, а грађани су на крају колоне могли да виде и олдтајмере чланова локалног удружења љубитеља „фиће“. На овогодишњем карневалу представили су се и гости из Чешке и Добоја. **М. С.**

МАЈДАНПЕК

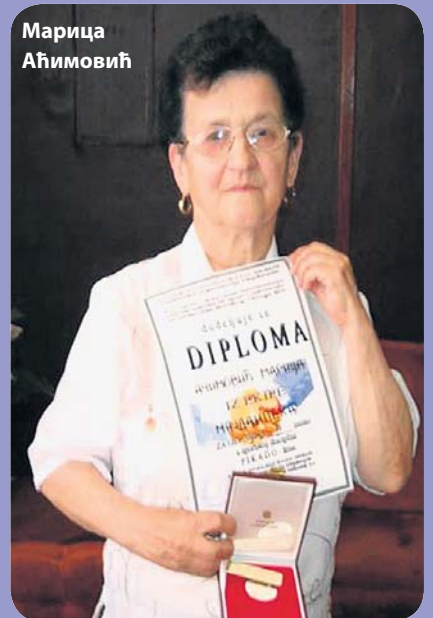
Првенство у пикаду и шаху

Секција за спорт и рекреацију Општинске организације инвалида рада Мајданпека организовала је прошлог месеца такмичење у пикаду за жене и у шаху за мушкарце. Такмичење је одржано у склопу спровођења плана и програма рада Савеза инвалида рада Србије, а у обе дисциплине учествовало је укупно четрдесет такмичара.

Надметању и дружењу присуствовали су Божидар Цекић, председник Савеза инвалида рада Србије, председници општинских и окружних одбора Борског и Зајечарског округа и бројни чланови, као и представници општине Мајданпек.

Прво место у такмичењу у пикаду освојила је Марица Аћимовић, а друга два места заузеле су Славица Пауновић и Загорка Мартиновић. У конкуренцији мушкараца у шаху прво место припало је Радославу Грујићу, друго Сими Петковићу и треће Недељку Ћосићу. **П. Л.**

Марица Аћимовић

КУРШУМЛИЈА

Прва овогодишња помоћ

Настављајући да помаже својим члановима, пензионерска организација у Куршумлији и ове године то ће учинити четири пута – на свака три месеца. Помоћ добијају они са најнижим примањима.

Прва рата овогодишње помоћи износи по 800 динара. Тачније, они који на њу имају право, са потврдама у тој вредности ће моћи да купе намирнице у одређеним трговинским објектима. Помоћ у самој Куршумлији добило је 350 пензионера, док ће за њих 150 на сеоском подручју она стићи у виду пакета са храном.

За четири овогодишње акције помоћи најугроженијим куршумлијским пензионерима обезбеђено је укупно 400.000 динара, по двеста хиљада из касе пензионера и из општинског буџета.

Ж. Д.

КОСЈЕРИЋ

Улепшали Дом пензионера

Општинско удружење пензионера у Косјерићу завршило је адаптацију Дома пензионера у који од 1930, када је изграђен, није уложен ниједан динар. Председник удружења, Јовица Марковић, каже да је дом био руиниран, па је уређење било неопходно да би се створили нормални услови за рад и разне активности.

Радови су започети прошле године уз помоћ Министарства за државну управу и локалну самоуправу и Скупштине општине Косјерић, који су за то определили знатна новчана средства. Сада удружење може нормално да функционише и најстарија популација да ужива у свом простору.

Адаптацијом Дома пензионера створена је и могућност отварања дневног боравка за стара лица у коме ће они моћи да обављају свакодневне делатности, али и да се разоноде. У уређеном простору свој кутак имаће и припаднице лепшег пола које су протеклих година веома успешно организовале бројне и разноврсне активности.

Иначе, у косјерићкој општини, у којој је из године у годину све мање становника, од укупног броја житеља 27 одсто их је старије од 65 година.

М. П.

ТРСТЕНИК

Почеле испоруке огрева пензионерима

У Општинској организацији пензионера у Трстенику ових дана пуне руке посла. По договору са добављачима, већ се испоручују дрва и угаљ, али се уписују и нове количине огрева.

– До сада је уписано око 620 тона угља и 1.318 кубних метара дрва (4.050 динара кубик дрва, а 7.300 динара тона угља). Ко је уписао у уговореном року, плаћаће у десет једнаких месечних рата, а онима који управо наручују, број рата за уговорене количине се скраћује – каже Драгољуб Обрадовић, потпредседник ове организације.

За чланове се редовно набављају пакети различитих намирница, али и средства за хигијену. За бесплатну рехабилитацију у бањама у општини Трстеник се пријавило 250 пензионера. После разматрања приговора очекује се извештај комисије, те ће, на основу познатих критеријума, око 50 пензионера добити позив у бању.

– Имамо и других планираних активности, дружења, излета, одржаћемо и скупштину са „позамашним“ дневним редом, па ћемо наставити даље – додаје Обрадовић.

Д. И.

АПАТИН

Седмо окупљање инвалида рада

Организација Савеза инвалида рада Апатин и ове године је, у ресторану Бање Јунаковић, одржала традиционалну манифестацију „Туцијаду“ – првенство Војводине у куцању ускршњим јајима. Апатин је тако седми пут у време Ускрса био центар окупљања, овога пута 350 инвалида рада из 17 војвођанских општина.

Скуп је, доделом захвалница, отворио домаћин манифестације и председник СИР Апатин, Ратко Богић, а Стана Свилаоров, председница СИР Војводине, истакла је и похвалила значај ове традиције ускршњег окупљања инвалида рада.

Такмичење је организовано у четири дисциплине. У првој – убацивање јаја у кош, победила је Тереза Ивовић из Апатина, а друга дисциплина – котрљање јаја у мету, била је срећна за Јована Јовановића из Жабља.

У трећој дисциплини – бацање обруча на јаје, најуспешнији је био Драган Бујишић из Куле, а у последњој, у туцању ускршњим јајима, победио је Славко Рупер из Нове Гајдобре. Екипни победник овогодишње манифестације била је организација из Бачка Паланке.

З. Б.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Опет о селу Смољинац

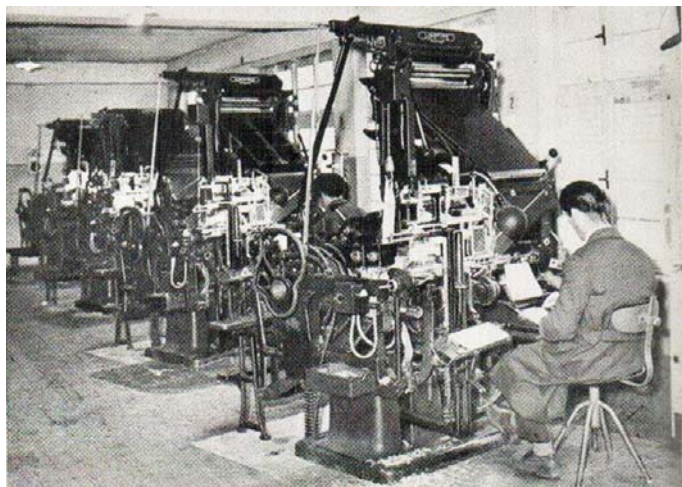
Шаљем вам још један прилог из села Смољинац, у коме желим да нагласим да је месно надлежни Дом здравља Мало Црниће поднео иницијативу да се унапреди здравствена заштита у овом стишком селу, али уз услов да се и сами мештани активирају. Дакле, ова установа је покренула мештани да се

организују, а онда су они засукали руке и репарирано возило марке „мерцедес“ које су добили на поклон претворили у санитарско возило. Зато вам шаљем и слику на којој су поносни мештани поред „свог“ обновљеног санитета.

Богдан Живановић, Пожаревац

Проблем осигурања незапослених

Пуно осигурање у неупослености такође је велика потреба намештеничког сталеза. Данас су они осигурани за незапосленост преко јавних берзи рада. Међутим, та помоћ је за њих тешко приступачна и недовољна. Они су најчешће присиљени кад остану без посла да враћају своје премије од пензионог осигурања, бивајући присиљени тиме да потиру своја права из тог осигурања која су стекли за време запослења. Према томе, ово питање требало би решити на тај начин да се увођењем неупосленничког осигурања употпуни пензионо осигурање. Прилози који се данас плаћају за помагање у случају незапослености могли би да послуже као основа за решење овог питања. Овим путем намештеници би се обезбедили за један ризик који је нормална појава у данашњој привреди и савременом друштву, а у исто време тиме би се заштитила грана пензионог осигурања, која би могла бити изложена великим оптерећењима нарочито у доба привредне кризе.

(Пензиони завод за службенике у Београду, од 1938. до 1939, Београд, 1940)

Некад и сад

Активна политика запошљавања

Познато је да је незапосленост у Србији висока. Број незапослених, као и стопа незапослености, континуирано расте од 2008. године као последица утицаја економске кризе на тржиште рада. Након периода заустављања раста стопе незапослености (април–октобар 2010), стопа незапослености у 2011. години наставила је да расте.

Активна политика запошљавања представља систем планова, програма и мера усмерених ка повећању запослености и смањењу незапослености.

Општи циљ политике запошљавања утврђен је главним инструментом активне политике запошљавања, односно Националном стратегијом запошљавања 2011–2020. године, и он подразумева повећање запослености. Овом стратегијом дефинисани су и стратешки правци и приоритети за остварење тог циља: подстицање запошљавања у мање развијеним регионима и развој регионалне и локалне политике запошљавања; унапређење људског капитала и веће социјално укључивање; унапређење институција и развој тржишта рада, и редуковање дуалности на тржишту рада.

Ј. О.

Степен телесног оштећења

? Десанка Влашковић, Босилград: Због дијабетеса ми је утврђен степен телесног оштећења од 80 одсто. Након тога сам у два наврата лечена и оперисана. Да ли због ове новонастале ситуације имам право на утврђивање већег степена телесног оштећења и шта би требало даље да предуздем?

Одговор: Да би се утврдило да ли код Вас постоји већи степен телесног оштећења, требало би да са новом медицинском документацијом поднесете захтев за утврђивање новог или погоршање већ постојећег телесног оштећења. Уколико се и утврди већи степен телесног оштећења, то не значи и да ћете остварити право на новчану накнаду по том основу јер узрок Вашег телесног оштећења није несрећа на раду или професионално обољење, већ болест.

Право на социјалну помоћ

? Живојин и Живка И., Пећинци: Супруга и ја смо пензионери са укупним месечним примањима од 26.000 динара. Обоје смо оперисали срце и нисмо способни за допунски рад. Имамо сина који је такође болестан и тешко да ће моћи да се запосли овде. Имајући ово у виду, да ли ми можемо и како да остваримо неку социјалну помоћ. Напомињем да других прихода немамо.

Одговор: Ви свакако треба да се обратите надлежном центру за социјални рад са захтевом за признавање права на накнаду за помоћ и негу другог лица за Вашег сина. Уз захтев обавезно поднесите сву расположиву медицинску документацију, као и налаз, оцену и мишљење првостепеног органа вештачења из 1992. године. Такође треба да се распитате о условима за добијање социјалне помоћи с обзиром на приходе по члану домаћинства.

Примена општег бода

? Владан Потих, Брзи Брод: Молио бих Вас да ми објасните који елементи утичу на израчунавање општег бода и како се он добија, тј. како се израчунава висина пензије. Да ли утиче школска спрема, радни стаж или само висина примања у току оних 10 година које су узете као најповољније за израчунавање висине пензије? Напомињем да сам пензионер од 1992. године.

Одговор: У време када сте Ви пензионисани, тачније 1992. године, за израчунавање висине пензије није се користио општи бод о коме Ви говорите. Општи бод као један од параметара за одређивање висине пензије установљен је доношењем новог Закона о ПИО, тј. од 9. 4. 2003. године. Ваша пензија је одређена од најповољнијих десет узастопних година за које сте остварили зараде пре пензионисања. Тада су постојали валоризациони коефицијенти који су имали за циљ да све зараде из година пре одласка у пензију доведу на ниво године у којој сте Ви отишли у пензију. Поред валоризационих коефицијената, који су објављивани у Службеном гласнику Републике Србије и који су били исти за све пензионере који су одређене календарске године ишли у пензију, на висину пензије је свакако утицала висина остварених зарада и пензијски стаж. Када се као пензијски основ утврди најповољнијих десет узастопних година, од тог основа се, зависно од пензијског стажа, пензија одређивала у одређеном проценту, с тим да она није могла износити више од 85 одсто пензијског основа за пун пензијски стаж. Када се утврди почетни износ пензије, она се надаље усклађивала према Закону о ПИО ко-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

ји се у том смислу доста мењао од 1992. године. Од 2003. године када је установљен тзв. општи бод за одређивање висине пензије, Законом о ПИО је прописано да се општи бод ускла-

ђује на исти начин као и пензије. Практично, он је утврђен само на почетку примене Закона из 2003. године, а накнадно је само усклађиван истим процентом као и пензије.

Инвалидност и стаж

? Митар Цемовић, Београд: Пре неки дан сам проглашен инвалидом и предао сам документацију за пензионисање. Имам 21 годину радног стажа, а још немам 53 године живота. Колики износ стажа ћу добити на име инвалидности?

Одговор: При утврђивању личних бодова за утврђивање висине инвалидске пензије на Ваш стаж од 21 године додају се године пензијског стажа од дана престанка осигурања до 53. године живота 2/3 пензијског

стажа, плус од 53. године живота 1/2 пензијског стажа до навршене 63. године живота, тачније још пет година. Колико то укупно износи зависи од година које Вам недостају до 53 године живота, тачније колико је 2/3 до тада.

Доприноси морају да се уплате

? Нада Михајловић, Рготина: У априлу 2012. године стекла сам право на пензију по основу година старости. Имам 15 година и 9 месеци стажа. Радни однос ми је престао 1995. године због стечаја фирме, а 1997. сам добила решење за плаћање доприноса осигурања као пољопривредник. Међутим, ја то нисам плаћала јер нисам имала пара. Да ли ћу сада имати неке обуставе од пензије због неплаћања и да ли ћу добити радничку пензију јер ми је целокупан стаж из радног односа.

Одговор: Ваш статус пре пензионисања је да сте пољопривредни осигураник јер сте пријављени на пољопривредно осигурање, независно од тога што нисте измиривали доприносе као пољопривредни осигураник. О томе колико дугујете на име доприноса за ово осигурање, сазнаћете у Пореској управи општине на којој имате пребивалиште. Када поднесете захтев за старосну пензију надлежна филијала ПИО ће утврдити да ли су плаћени доприноси за време док сте били запослено лице, те у случају да допри-

носи за ПИО покривају свих 15 година запослења, признаће Вам се право на старосну пензију. Нажалост, дуг који имате на име пољопривредног осигурања наплатиће се кроз обуставу 1/3 од стечене пензије. Напомињемо да уколико утврђени износ пензије буде нижи од најнижег износа пензије одредиће Вам се најнижи износ пензије као пољопривреднику, а не као запосленом лицу, независно од тога што ће Вам се пензија утврдити само од зарада које сте остварили док сте били у радном односу.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ПОТРОШЕНОСТ	УРЕЂАЈ ЗА МЕРЕЊЕ ПОТРОШЊЕ СТРУЈЕ	ВРПЦА, ПАНТЊИКА	ВЕЋИ ПИСАНИ ИЗВЕШТАЈИ	ТИП ФРАНЦУСКОГ АУТОМОБИЛА	ТКАНИНА У ПРОДАЈИ	ЈЕЗЕРО У ФИНСКОЈ
РУМУНСКИ ПИСАЦ, ПАНАИТ							
ДЕО ЗАПРЕЖНОСТ ПРИБОРА							
ПРОДАВНИЦА ДУВАНА							
ГОРЊИ ЕКСТРЕМИ- ТЕТИ					СТРОНЦИЈУМ		
					НАДРАЖИ- ВАЊА		
ДОНЕТИ ЈАРЕ НА СВЕТ							
ИРСКИ ДРАМСКИ ПИСАЦ, БЕРНАРД			ДЕО ХЕКТАРА (МН.)				ГОРЧИНА ЛЕКОВА
СЛОВО ЛАТИНИЦЕ			ВРСТА ДРВЕТА ВОДА СА УЉУМЧ. КИСЕЛИНОМ				
ГЕМ, ПЕЛИКАН						ОЗНАКА ЗА МЕТАР	
						ТИРАНИЈА	
ЦРНОГОРСКО КОЛО				ИМЕ ГЛУМИЦЕ РИМЕ КОЈЕ ИМА ИВИЦЕ			
ОЗНАКА ЗА СЕВЕР		НЕМАЧКИ СЛИКАР, АЛБРЕХТ ОБРОК					
СКУПЉАЧИ ЛЕКОВИТИХ ТРАВА							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ГРАД У ФРАНЦУСКОЈ МЕСТО У ДАЛМАЦИЈИ						
УЗГАЈИВАЧ СТОКЕ							ТРЕСАК
РАДМИЛА ОДМИЛА					ОДЈЕК КОЊСКИХ КОПИТА	СИМБОЛ ФОСФОРА ЖЕНСКО ИМЕ	
ОЗНАКА ЕНЕРГИЈЕ	СТЕП ИГРАЧ, ФРЕД, БИЛО, ДАМАР						
ОЗНАКА БИЈЕЛОГ ПОЉА			5. КЊИГА МОЈСИЈЕВА ОКОТ, НАКОТ				
МАНУСКРИПТ							
НЕПОЗНАТИ ЛЕТЕЋИ ОБЈЕКТИ (СКР)				ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			
				ПРВО СЛОВО			
ПРЕОСТАЛИ ДЕО, РЕСТО							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: бакелит, авокадо, дирати, моп, Алз, ипак, аа, нарав, ш, трапист, ок, нови, н, мулат, патика, Расина, Ате, акт, шкрт, ои, такав, т, а, арија, на, Атон, Тетида, колонат, емирати

Dragoslav Jovanović

Лековите мисли

Читање књига може да има и кобне последице. Нарочито ако се прегледају књиге рачуноводства.

Народ није крив што је сиромашан. Али је заслужан што су многи богати.

Док памет дође, некима служба сасвим прође.

Ласкаве речи су као уље. Многи се на њих оклизну.

Шта вреди што се редовно тушира кад му образ никад није чист.

Речи некад добро одзвањају и кад се претаче из шу-пљег у празно.

Новчана средства се обрћу. Нажалост, далеко од мене.

Мој извор прихода личи на малу реку за време врући-не. Пресушио је.

Није чудо што се Србима леме кола. Многи су легли на руду!

Док се нађе посао за младе, они већ остаре.

Он је квалификовани нерадник. Добро је научио како да не ради.

Није чудо што су нам у држави неуједначени тонови. Много је диригената.

Душан Старчевић

Branislav Nikolić

Да ли сте знали ...

– да Светска здравствена организација процењује да тренутно 80 одсто светске популације користи биљну медицину као неки вид здравствене заштите? Недавно је и ЕУ донела законске регулативе на основу којих се биљни лекови третирају на исти начин као и фармацеутски.

– да су алоју веру још стари Египћани називали „биљком бесмртности“, а она се, због својих изузетних лековитих моћи и својстава, и данас сматра најлековитијом биљком на планети?

– да научници препоручују да се из куповине не враћамо без јабука, бобичастог воћа (боровнице, купине, малине, јагоде, бруснице), лука, црног и зеленог чаја, наранџи, бресака и шљива, брокула и житарица од целог зрна?

– да су најздравији биљни чајеви чај од лимунове траве, чај од камилице, чај од дуда, чај од корена ђумбира и чај од нане?

– да су некада зачини били поштовани као драгоценост достојна царева и краљева?

Због зачина су освајани нови копнени и морски путеви, а били су коришћени као средство плаћања, јединица мере или као лек.

– да боровница садржи више антиоксиданата од било ког другог воћа или поврћа?

– да је „краљем зачина“ сматран црни бибер који су Грци користили за медицинске потребе? Бибер се налазио на врху листе зачина који су сматрани луксузном робом, а коришћен је и као новац.

– да у 100 гр мирођије има 70 мг витамина Це, много

више него у поморанџи и лимуну?

– да на листи нација које се најздравије хране прво место заузима Јапан, за којим следе Сингапур, Кина, Шведска и Француска? На листи топ десет земаља по здравом начину исхране су још Италија, Шпанија, Јужна Кореја, Израел и Грчка.

Молим за реч

Ове године многи су празник рада провели на Бироу за запошљавање.

Рад је створио човека. Али, незапосленост може да га додатно очеличи.

Ева је крива за све. Да није дала јабуку Адаму, Србија би још била у рају.

Бог нас је погледао у једном тренутку, али чим нас је видео, морао је да зажмури.

Због слабе продаје половина Кинеза иселила се из Србије. Блок 70 сад је променио име у Блок 35.

После избора треба увести прелазни период. Неће моћи грађани одмах да се навикну на обећано благостање.

Ајвар је наш пољопривредни бренд. А привредни је мућкалица.

Једни лепе плакате, други их цепају. Одлични услови за стварање малих и средњих предузећа.

Дејан Патаковић

Афоризми у призми

Сељаци су блокирали путеве. За свој рад траже вишу блок тарифу.

Пензионерска дијета је ефикасна. Висина пензије гарантује ефикасност.

Нисам члан ниједне странке. Кад не могу да будем председник, нећу да будем ни члан.

Знам зашто пишем хумор и сатиру. Кад ме сатру, од муке се смејем.

Упознао сам паметну плавшу! После се испоставило да је офарбана.

Транспарентност је на делу. Недела су испод тепиха.

Немојте се претерано смејати! Ово упозорење нисам прочитао у Србији.

У свету је први мај празник рада, а у Србији још један обичан нерадни дан као и сваки други.

Невен Шијаков

